DOĞAN KARDEŞ

SAYI 31, NİSAN 1991, YIL: 3, AYLIK DERGİ, KDV DAHİL 4.000 TL

MUZAFFER İZGÜ'NÜN ÖYKÜSÜ
"KEKİK KOKUSU"

Doğan Kardeş'in Çocuklara Armağanı: Kardeş Card

Kola, hamburger, oyuncak ayı, Yeni lego seti, barbie bebek, kay kay, Futbol topu, kitap, anneye eşarp, Defter, boya kalemleri, babaya çorap, Madonna kaseti, eşofman, sırt çantası, ayakkabı, Mont.

HEPSİ KARDEŞ CARD'LA İNDİRİMLİ!

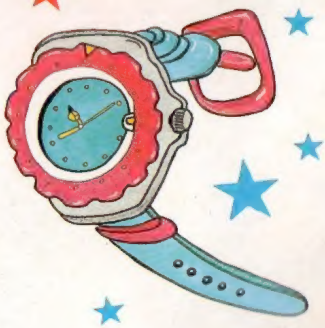

Çocuklar, Doğan Kardeş bu yıl abone olanlara **Kardeş Card** armağan ediyor. **Kardeş Card** çocukların indirim kartı! Giyim mağazalarında... hamburgercilerde... oyuncakçılarda... kırtasiyecilerde... Daha aklınıza ne gelirse! Hepsinde sizler için indirim var. Geçerli olduğu her yerde **Kardeş Card**'tan yararlanabilirsiniz. **Kardeş Card** sürprizlerle dolu...

Kardeş Card almak mı? Çok kolay. Doğan Kardeş'e abone olun. Kartınızı hemen alın!

DOĞAN KARDEŞ

"Aylık Çocuk Dergisi"

Abone formları Doğan Kardeş Dergisi ve Yapı Kredi Bankası Şubelerinde bulunmaktadır.

Kardeş Card, Doğan Kardeş ve Card34 işbirliği ile gerçekleştirilmiştir.

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı 31, Nisan 1991

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ

Yayın Danışmanı: Nadir Ergin TELCİ
Yazı İşleri Müdürü: Nevzat BASIM
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Sema Polat ÖĞÜT, Zeynep ARSLAN, Selda BAYBARA, Ayşegül KOŞAN

Katkıda Bulunanlar: Çiğdem AKSOY, Tuncay BATIBEKİ, Behice BALTA, Nesrin BARAZ, Tansel BAYBARA, Gülten DAYIOĞLU, Ercan DİNÇER, Nazan ERKMEN, Bahadır İŞLER, Veli KAHRAMAN, Feridun ORAL, Ateş SUNAY

Kapak Deseni: Nazan ERKMEN

Reklam ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU

Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE, Deniz ONAT
Pazarlama Temsilcileri: Şule ALTUNDİREK, Emre BİTİK, Avni ÇAĞIRIR, Gamze HOŞOL, Füsun İNSEL, Serkan İYİGÜN, Deniz Gökşen OĞUZ, Ender PAKİŞ
Muhasebe: Levent ALTUNBEK, Işın EVİRGEN

Dizgi: Tipograf
Renk Ayırımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Media Print
Dağıtım: GAMEDA

İlan Koşulları:
Arka Kapak : 5.000.000 TL
Kapak İçleri : 4.500.000 TL
İç Sayfalar : 4.000.000 TL
İnsört : 6.500.000 TL

Fiyatı: 4.000 TL (KDV dahil)
KKTC Fiyatı: 6.000 TL
Abone Bedeli (yalnız 1 yıllık): 45.000 TL
Taahhütlü Gönderi: 70.000 TL
Yurt Dışı: 20 US $, 30 DM

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sk. No: 1, Kat: 3
Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23 - 516 85 32 - 516 89 83
Faks: 516 13 51

ÜZÜNTÜMÜZ BÜYÜK

Doğan Kardeş kurucusu ve yaşatıcısı Kâzım Taşkent'in vefatından duyduğum üzüntüyü anlatamam. Hepinizin başı sağolsun. Gelecekte biz Doğan Kardeş okurlarının, onun mirasını yaşatacağımızı, maddi ve manevi destek olacağımızı belirtir, saygılarımı sunarım.

Metin YALÇIN / İZMİR

Pek çok okurumuzdan, Metin arkadaşımızın benzeri başsağlığı mektupları aldık. Teşekkür ederiz. Kâzım Taşkent'in örnek yaşamını, dergimizin bu ayki özel ekinde okuyabilirsiniz.

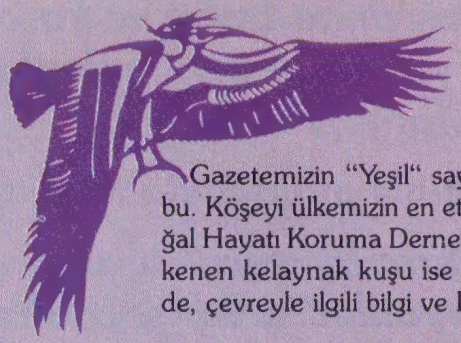

KELAYNAKTAN HABERLER

Gazetemizin "Yeşil" sayfasında yeni bir köşenin adı bu. Köşeyi ülkemizin en etkin çevre derneklerinden Doğal Hayatı Koruma Derneği hazırlıyor. Türü giderek tükenen kelaynak kuşu ise derneğin amblemi. Bu köşede, çevreyle ilgili bilgi ve haberler sizin ilginizi bekliyor.

KAPAK ÇİZERİMİZ

Bu sayımızda, dergimizin kapağını ve Muzaffer İzgü'nün öyküsünü, Nazan Erkmen resimledi. Dergimizdeki resimlemelerde, çoğu kez Nazan Erkmen imzasıyla karşılaşıyorsunuz. Eminiz, resimlerini çok beğeniyorsunuz.

Nazan Erkmen, 1945 yılında doğdu. Devlet Uygulamalı Güzel Sanatlar Yüksekokulunda öğrenim gördü. Şu anda, İstanbul Marmara Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışıyor.

Geleceğin Ressamları; Siz "Sevgi"nin resmini yapabilir misiniz?

Ailenizi, anne-baba ve kardeşlerinizi, büyükanne ve büyükbabanızı; yakınlarınızı; öğretmeninizi, komşularınızı seversiniz.

Sevdiğiniz oyuncaklarınız, giysileriniz vardır.

Sevdiğiniz bir müzik türü, sevdiğiniz parklar, sevdiğiniz oyunlar, sevdiğiniz filmler, sevdiğiniz bir şeyler mutlaka vardır.

Güneşin doğuşunu ya da batışını da sevebilirsiniz.

Gülmeyi sevebilirsiniz.

Lunaparka gitmeyi sevebilirsiniz.

Sevmek çok kapsamlı bir duygu!

Sizden bu duyguyu en yoğun şekilde duyduğunuz olayın resmini yapmanızı istiyoruz.

ÖDÜLLER

Birinciye Commodore Bilgisayar

İkinciye

Katılma Koşulları

- Yarışmaya İlkokul 4 ve 5. sınıf öğrencileriyle tüm ortaokul öğrencileri katılabilirler.
- Yarışmaya yalnızca bir resimle katılabilirsiniz.
- Resimlerinizi iki karton arasında kırılmayacak şekilde katladıktan sonra, 31 Mayıs 1991 Cuma günü akşamına dek elden büromuza getirebilir ya da;
  Doğan Kardeş Geleceğin Ressamları
  Yeniçeriler Cd. Sinekli Medrese Sk., No: 1
  Kat: 3 Beyazıt-İSTANBUL
  adresine **iadeli taahhütlü** olarak postayla gönderebilirsiniz.
- Resimler en büyük 30×40 boyutunda, resim kâğıdına yapılacaktır. Dilediğiniz boya çeşidini kullanabilirsiniz.
- Resimlerinizin arkasına, ad ve soyadınızı, yaşınızı, okul ve sınıfınızı, açık adresinizi yazmayı, bir adet de vesikalık fotoğrafınızı göndermeyi unutmayın.
- Resimleriniz, bir ön elemeden geçirildikten sonra **seçici kurulun** değerlendirmesine sunulacaktır.
- **Seçici kurul:** Filiz Berk Doğutürk (11 yaşında), Nazan Erkmen (çizer), Can Göknil (çizer), Fatma Tülin Öztürk (ressam)
- Gönderilen resimler iade edilmeyecektir. Resimlerin her türlü yayım ve kullanım hakkı Yapı Kredi Yayınları Limited Şirketi'ne aittir.

Üçüncüye Yağlıboya Seti

Bisiklet

Mansiyon kazanan yedi kişiye de Amatör Fotoğraf Makinaları

POSTA KUTUSU

23 NİSAN

İçinde coştuğumuz
Bir sel 23 Nisan
Yarına koştuğumuz emel 23 Nisan
Yurdumuzun kutlu günü,
Baharın mutlu günü
Neşelilerin düğünü
Güzel 23 Nisan
İnanarak yürekten yürekten
Hız aldık Atatürk'ten
Bir sel 23 Nisan
Ne mutlu bu millete
Kavuştu hürriyete
Şanlı cumhuriyet
Temel 23 Nisan
23 Nisan.

Bozkurt ÖZSEREZLİ

İLKBAHAR

Her yer yemyeşil,
Her yer cıvıl cıvıl,
Her yer neşe dolu,
İlkbahar gelince,

Kuşlar uçar,
Çiçekler açar,
Arılar bal yapar,
İlkbahar gelince.

Gül, menekşe, sümbül,
Açtı ilkbahar gelince,
Güneş parıl parıl parlıyor,
Gökyüzü masmavi işte,
İlkbahar geldi diye.

Buket ÖKTEN / ANKARA

OYUNCAK AYIM

Benim bir ayım var,
Kahverengi tenli,
Sarı düğmeli.
Gözleri simsiyah.
Burnu kapkara.
Kırmızı bir fiyongu var,
Üzerinde adı yazar.

Serra URGANLIOĞLU / DENİZLİ

YORGANIM

Kış günleri
Sıcak tutar,
Sarıp sarmalar beni.
Ben onu çok severim,
Tatlı yorganım benim.

Serra URGANLIOĞLU / DENİZLİ

KAFESTEKİ KUŞ

Bir ilkbahar günüydü. Güneş perdenin arasından içeri giriyordu. İçeri giren günün ilk ışıkları Ahmet Bey'in yüzüne geliyordu. Uyandı. Yatağından doğruldu. Pencereye doğru yürümeye başladı. Perdeyi açtı. Dışarıda yağmur çiseliyordu hem de güneş içleri açan o parlaklığıyla, mutluluğu, sevgiyi özgürlüğü insanlara anlatıyordu.

Kalbi hızla çarpmaya başladı. İşte ilham perisi yine o saf, temiz yalnızca sevgi ile dolu olan yüreğine sihirli değneğiyle dokunmuştu. Hemen masasına oturdu. Yazmaya yo hayır; kâğıda dokumaya işlemeye başladı. Hikâyesini yazarken yüzü aydınlıktı. Anlaşılıyordu ki hikâyesini yazarken ondan zevk alıyordu.' Yazarken her şeyden ayrı apayrı bir dünyadaydı.

Biraz hava almak için balkona çıktı. Dışarıda oynayan çocukları gördü. Karşıki dükkânda çalışan Ali ise o çocuklara özlem ve istekle bakıyordu. Ali'nin gözleri çocuklara bakınca daha bir parlıyor, ışıldıyordu. Ahmet Bey bu durum karşısında çok duygulandı.

Hemen daktilonun başına geçti. Yeni bir kâğıt koydu. Yazmaya başladı. Bu sefer yazısında gökyüzüne uçmak isteyen kafesteki, çaresiz bir kuş da vardı.

Sibel YİĞİT / YALOVA

YOKOLAN DÜNYA VE İNSAN

Bir zamanlar, çok zengin bir ülke ve çok acımasız bir kral varmış. Ülke zenginmiş ama, çok mutsuzmuş. Çünkü kral halka iyi davranmıyormuş. Astığı astık, kestiği kestikmiş. Bu ülke bir süre sonra yok olmuş.'' Bilinen çocuk öykülerinden biri... Acaba Dünya'da böyle bir ülkenin varlığından kimsenin haberi var mı?

Evet bu ülke Dünya'nın ta kendisi, padişah; üstün zekâsıyla bu konuma gelmiş olan insan, halk ise diğer canlılar...

Öyle ise, hikâyeyi tekrar yazalım:

''Bir zamanlar, çok zengin (teknoloji gelişmiş, modern) bir Dünya ve çok acımasız *insan* varmış. Dünya zenginmiş ama, çok mutsuzmuş. Çünkü insan, diğer canlılara ve kendi soyuna iyi davranmıyormuş. Astığı astık, kestiği kestikmiş. Dünya, bir süre sonra *yok olmuş*.'' Belki bu öyküyü, evrende doğacak olan yeni Dünya'nın insanları, dilden dile dolaştırarak ibret alırlar ve bir Dünya'nın daha yok olmasını önlerler. Gelin el ele verelim, bu öyküyü ibret alınacak kötü bir öykü olmaktan çıkaralım.

Görkem MUSLU

BİRLİKTE YAZALIM YARATALIM

KURBAĞA DUASI

Hazırlayan: Nesrin BARAZ

Merhaba Sevgili Çocuklar,

Ömer Seyfettin, Cumhuriyet döneminden önce yaşamış, bugün de severek okunan bir yazarımız.

Falaka, Ant, Kaşağı... desem okuma kitaplarımızdaki bu öykülerin yazarını hemen hatırlarsınız. Pembe İncili Kaftan'ı ya da Bomba öyküsünü de okumuşsunuzdur. Hele Diyet, desem hemen öykünün kahramanı Koca Ali gözlerinizin önüne gelecektir.

Bu çalışmamızda yazarın *Kurbağa Duası* adındaki öyküsünden yola çıkacağız. Bu öykü ötekilere benzemiyor. Yazarın gençlik yıllarında öğretmenlik yaptığı İstanbul dışındaki bir çevreyi, taşrayı anlatıyor. Anlatılanlar Cumhuriyet öncesi günlük yaşamla ilgili. Okuyalım mı?

"Taşra alemi, yani İstanbul'un dışında geçen hayat, ne hoştur; bunu ancak yaşayan bilir. Yedi, sekiz, belki dokuz yıl oluyor, ben de İstanbul'dan pek uzak olmayan bir kasabada lise öğretmeniydim.

Arkadaşlarımın içinde en çok sevdiğim Bahir Hoca'ydı. Yaşı elliye yaklaşıyordu. Açıkgöz, tuhaf, şen bir adamdı. Benimle dostluğuna neden, eğitim konusundaki düşüncelerimizin bir olmasıydı. Sevdiğim yanı, canlılığıydı. Kavga eder gibi konuşur, sözlerine sanki yumruk şeklinde biçimler verir gibi sağ kolunu bir Karagöz çevikliğiyle sallardı. Tek kusuru nargilesiydi. Buna o kadar düşkündü ki kahvede, okulda günde on tane içmeden yapamazdı. Nargile bu! Cıgara falan gibi bir şey değil, büyük! Müdürden, müfettişlerden gizlemek gerek.

Bir gün, kahvemizde oturmuş, portatif bir nargile şekli düşünüyorduk. Sözgelimi, içildikten sonra üzeri sarıldı mı sürahiye benzesin, lüle cebe girebilsin. Bahir Hoca:

"Ya marpuç -yani hortum-?" diyordu.

"Cübbenin altına, beline sararsın."

"Kırılır."

"Sarığın içine çörekle."

"Sığmaz."

Böyle konuşurken içeriye belediye doktoru girdi. Selamlastık, oturdu. Hafta sonu bağ-

lara gideceklermiş. Bizi de davet etti. Bahir Hoca "Nargilemi götürürseniz gelirim." dedi. Kabul ettik. Hafta sonu cümbür cemaat bağlara gittik. Burası eski mutlu zamanlardan taptaze kalmış bir cennetin hayaline benziyordu. Sanki tarih denen fırtınanın rüzgârları, bu asırlık çınar ağaçlarının arasından, beyaz binanın sakin çatısı üstünden hiç geçmemişti. Büyük havuz zümrüt gölgeler içinde nilüfer rüyalar açmış, uyuyordu. Yayılan hasırlara yan geldik. Kimi udunu, kimi de kemanını, kanununu aldı; saz başladı. Gülüyor, eğleniyorduk. Lakin kafamız kazan gibiydi. Bu yeşil cennette ardı arkası kesilmez bir cehennem gürültüsü vardı. Kocaman havuzda belki bir milyon kurbağa, avazları çıktığı kadar haykırışıyordu. O kadar ki birbirimizin söylediğini işitmiyorduk. Doktor "Bunları nasıl susturmalı?" dedi. Bağ sahibi "Ne yapsanız susmazlar." diyordu. Bahir Hoca'nın dışında hepimiz kalktık. Çünkü dayanılacak gürültü değildi. Taş, toprak elimize ne geçtiyse havuza atmaya başladık. Kurbağalar daha beter bağrışmaya koyuldular. Doktor, gazeteleri tutuşturdu; korkup kaçsınlar diye üzerlerine attı... Ne yapsak susmuyorlar, daha çok azıyorlardı. Sazı duymak mümkün değildi. Biri "Buradan kalkmaktan başka çare yok." dedi. "Havuzun uzağında bir yere..."

Biz böyle göç etmeye hazırlanırken nargilesinin başında unuttuğumuz Bahir Hoca'nın "İstersem ben onları bir anda sustururum." dediğini duyduk.

"Nasıl?"

"Bir nefes ederim."

"Eee..."

"Hemen susarlar."

Gürültüden neşemiz kaçmışken hepimiz gene güldük... Doktor "Bu kurbağalar yarım başağrısı değil ki okuyup üfleyince bir nefeste sussunlar." diyordu. "Bunlar baş belası." Fakat Bahir Hoca, gene kızmış hepimize yumruğunu sallıyordu. Onun bağırtısı bir taraftan, bir milyon kurbağanın kopardığı kıyamet bir taraftan, nasıl bir curcunadır gidiyordu. Neşemiz kaçmıştı. Bahir Hoca "Herkes yerine otursun!" dedi. "Ben havuzun kenarına gideyim, susmazlarsa yüzüme tükürün." İnanmıyorduk. Bir şey çıkar umuduyla yerlerimize oturduk. Hoca kalktı. Nargilesini eline aldı, havuzun kenarına gitti. Arkasını bizden tarafa çevirmişti. Bir dakika geçmedi, kurbağalar birdenbire susmuşlardı. Koca havuzdan bir çıt çıkmıyordu. Şaşırmıştık. Yarım saat geçince kurbağalar gene ötmeye başladılar. Artık korkmuyorduk. Bahir Hoca kalkıp havuzun kenarına gidiyor, hepsini susturuyordu. Giderken de sevgili nargilesini "Kırarsınız." diye bizim yanımızda bırakmıyordu.

Akşama kadar böyle eğlendik.

Ertesi akşam Bahir Hoca ile yan yana oturmuş, gazete okuyorduk. Okuduğumu anlamıyor, onun kurbağaları nasıl susturduğunu düşünüyordum. Doğrudan doğruya sorsam eminim beni de kurbağalar gibi susturacaktı. Ona tuzak kurdum. Önce gazeteleri bıraktım. Gayet tatlı bir konu açtım. Hayvanların duyguları olmadığını, tıpkı bitkiler gibi yaşadıklarını anlatıyordum.

"Ben de bu düşüncedeyim!" dedi.

"Hayır, yalan söylüyorsun." dedim.

"Ne biliyorsun?"

"Çünkü sen kurbağalara nefes ettin."

Kollarını masanın üzerinden çekti. Arkasına dayandı, durdu. Gözlerime dik dik baktı. Aşağı tükürse sakal, yukarı tükürse bıyığıydı. Öyle bir duruma sokmuştum ki kalın kaşlarını çattı.

"Ben kurbağalara nefes etmedim." dedi.

"Ya nasıl susturdun onları!"

Evet. Bahir Hoca kurbağaları nasıl susturdu? Yazara nasıl bir açıklama yaptı? Dikkatli bir okursanız gerekli ipuçları öyküde var. Resimlere de dikkat ederseniz başka ipuçları bulabilirsiniz. Dilerseniz öyküyü yeniden okuyun. Sonra hemen bana yazın. Yanıtı buldunuz bile değil mi?

Haydi öyleyse hemen kalem kâğıda sarılın!

BİRLİKTE YAZALIM YARATALIM

Sevgili Küçük Yazarlar,

Yazdıklarınızı okudukça kendimi düş dünyalarınızın zenginliğinde buldum. Önce, yurdun dört bucağından; Mersin-İçel'den, Yozgat'tan, Konya'dan, Kocaeli-Gölcük'ten, Sinop-Ayancık'tan, İzmir'den, Balıkesir'den, Eskişehir'den, Adapazarı'ndan, Zonguldak'tan, Adana'dan, Ereğli'den, Diyarbakır'dan, Niğde'den, Samsun'dan, Edirne'den, Bursa'dan, Tokat'tan, Çankırı'dan, Erzincan'dan, Rize-Çamlıhemşin'den, hatta İngiltere'den, Londra'dan yazılar, yanıtlar gelmesine çok çok sevindiğimi söyleyeyim. Sonra da yazdıklarınızın içinde en ilginç olan birkaçını özetleyeyim:

Ankara'dan Gülşah Akar, iki portakalın düşlediklerinin tam tersi bir serüven yaşatmış onlara. Küçük portakal bir zengin evine, büyük portakal da yoksul bir eve gitmiş. Yalnız. ikisi de iştahla yenmişler, işe yaramışlar.

Aydın-Söke'den Müge Erkan küçük portakalın düşlerini gerçekleştirmiş. Büyük portakalı da satın alanın torbasından çamurlara düşürüp onu kendini beğenmişliğine pişman ettirmiş. Çoğunuz Müge gibi cezalandırmışsınız büyük portakalı.

Kiminiz de ona yanlış düşündüğünü öğretmişsiniz. İstanbul'dan Ali Oğuz Bozkurt gibi "...biraz geç olmakla birlikte anladı ki en büyük ve gerçek mutluluk, başkalarını sevindirmek, onlara yararlı olabilmekti." diye ona dersler vermişsiniz.

Çoğunuz da iki kardeş portakalı rastlantılar sonucu yeniden bir araya getirmişsiniz. İstanbul'dan Saygın Topkaya, Zonguldak'tan Cem Anlı Arı, iki kardeşi ayırmamış, onları ölümsüzleştirmiş. Saygın'ın yazdıklarını okuyalım:

"Büyük portakal bulunduğu kasadan düşüp çürük portakalların bulunduğu yere yuvarlandı. Bir adam onu alıp çürük portakalların olduğu kasaya yuvarladı. Küçük portakal başının üstünde bir şey hissetti. Bu onun kardeşiydi. Birden kasa kırıldı. Bütün portakallar yere devrildi. Fakat bir adam hepsini topladı. Yalnız iki kardeşi almadı. İki kardeşin üstüne sonra toprak örtüldü. Birden ikisi de annelerinin anlattığı gibi karınlarının çatladığını hissettiler. Sonra ikisi de büyüdü bir ağaç oldu. Bu iki ağaç kardeş iki ağaçtı. Evet gene iki portakal birlikteydi. Yalnız bu sefer ağaç olarak".

İstanbul'lu başka bir arkadaşınız, Neva Öztulga'nın öykümüze düşündüğü "son"u ben, çok beğendim. Bakalım siz de beğenecek misiniz?

Kasaba pazarında satılan küçük portakal, adamın "Portakala gelin!" bağırışından korkuyormuş. Bir yandan da ne zaman bana sıra gelecek, diye düşünüyormuş. Ve ona sıra gelmiş. Bir naylon torbanın içine girmiş. Bir el bu torbayı tutup yürüyormuş. Küçük portakal çok sevinçliymiş. Acaba nasıl bir yere gidiyormuş? Kapıdan içeri girmiş. Lavaboda akan suların altında neredeyse boğulacakmış. Sonra kabuklarının soyulduğunu görmüş. Birden kendini çırılçıplak hissetmiş. Yatakta yatan hasta çocuk onun bir dilimini yemiş, midesine gitmiş. Çocuk portakalın hepsini bitirmiş. Portakal çok sevinçliymiş. Ertesi günü çocuk çok iyi olmuş. Küçük portakal mutluluktan uçuyormuş, istediği şeye ulaşmış. Zaten bir portakal "bir insanın gücüne güç katınca" işe yarar.

İri portakal ise ayrıldıklarından beri üzüntü içindeymiş. Çünkü halâ ona sıra gelmemiş. Beklerken yerinde çürümeye başlamış. Hastalanmış. Kardeşinin yanında olmasını istiyormuş. Ama bir müddet sonra portakal ağlayarak ve bundan sonra işe yarayamayacağını anlayarak düşünmeye başlamış. Hastalanmış. Kardeşinin yanında olmasını istiyormuş.

Kendini beğenmişliğin, başkalarını küçümsemenin ne büyük bir hata olduğunu, daha fazla çürümeden birilerine faydalı olmayı çok çok istemiş.

Bir gün satıcı adam portakalların içinden çürüyenleri ayırıp, ayrı bir kasaya koyarak ucuz fiyata satmaya başlamış. Bir fakir adam evdeki portakal bekleyen çocuklarına bu portakallardan satın almış. Evde hasretle portakal bekleyen çocuklar büyük bir sevinçle portakalları paylaşıp, yemeye başlamışlar. Bizim portakalın sevincine diyecek yokmuş, son anda işe yaraması onu öyle mutlu etmiş ki, sanki

hastalığını unutmuş. Fakir çocuğun küçük ellerinden midesine inerken mutluluk ve sevinç gözyaşları döküyormuş!..

Sevgili Çocuklar,

Sadece birkaçını örnekleyebildiğim düşüncelerinizi, yazılarınızda böylesi başarılı anlatmanız ne güzel!

Şimdi de yazar *Talip Apaydın*'ın *İki Portakal* öyküsünün sonunu okuyalım mı?

Köylüler, kasabalılar, işçiler, ellerinde fileleri, sepetleri, birer kilo, ikişer kilo almaya başladılar. Bizim küçük portakal heyecan içinde sırasını bekliyordu. Bakalım kime düşecekti?

İstanbul'da Beyoğlu'nda "Bolluk Pazarı"nın telefonu çaldı. Bir bayan sipariş listesini yazdırdı.

— İyisinden üç kilo portakal, üç kilo domates, bir kilo uzun biber, üç kilo elma... Hemen gönderin. Muz var mı, iki kilo da muz gönderin!

— Başüstüne bayan.

Bizim büyük portakal özlediği gibi bir zengin evine gitti. Geniş salonun ortasına kurulmuş sofrada yerini aldı. Türlü yiyeceklerin yanında kırmızı kırmızı güldü. Fakat o gün, ertesi gün kimse soyup yemedi. Kendisine sıra gelmedi. Hafifçe buruştu, suyu çekildi. Salon sıcak oluyordu. Güzelim portakal gittikçe tazeliğini yitirdi. Gösterişi bozuldu. Evin genç kızı bıçağı alıp soymak istedi:

— Uu... diye bir ses çıkardı. Suyu kaçmış bunun.

İlk dilimi yerken yüzünü buruşturdu. Onu bırakıp muz soymaya başladı. Sonra götürüp hepsini çöp kutusuna attı.

Böyle bitti onun yaşamı. Kimseye bir yararı olmadı.

Ama küçük portakal bir köylünün heybesinden çıkarken evin çocukları sevinçle zıpladılar:

— Portakal ver ana, portakal!..

— Ben de isterim ana, ben de isterim!..

Dört yaşındaki Ahmet'e düştü bizim küçük portakal. Anası soyuverdi, Ahmet yedi. Hiçbir çocuk, portakalı bu kadar çok özlememişti. Bir damla suyu bile boşa gitmedi. Ahmet yiyip yuttu hepsini. Sonra da yarım yarım söylendi:

— Çok güzel portakayımış...

Talip APAYDIN

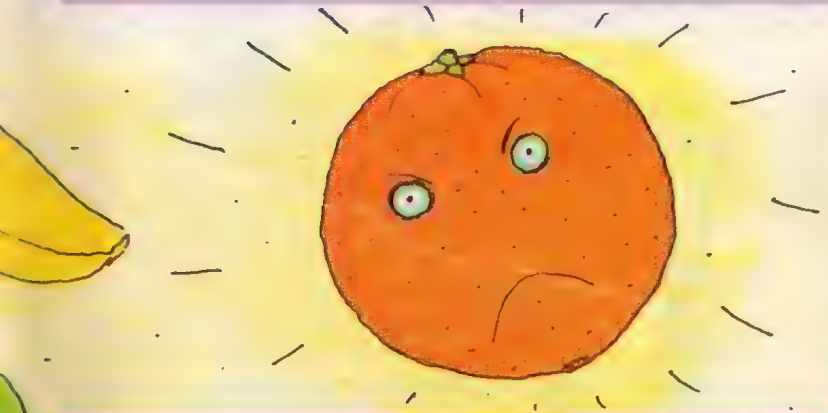

Doğan Kardeş Kitaplığı'ndan Dolu Dolu Anadolu adlı kitapları kazanan arkadaşlarımız: **Saygın Topkaya – Neva Öztulga**

SESLERDEN HARFLERE

Hazırlayan: Ayşegül KOŞAN

Dizimiz, şakacı alfabe ile sona eriyor. Her harf için yaptığımız şakaların benzerlerini sizler de üretebilirsiniz. Bulduğunuz şakaları adresimize gönderin, yayımlayalım.

Gelecek sayımızda, iletişimin en önemli araçlarından, kitabın evrimini anlatmaya başlayacağız.

Brail alfabesi, görmeyen kişiler tarafından kullanılır. Özel bir araç yardımıyla alfabedeki işaretler gibi delinen kağıtlar, görmeyenler tarafından parmakla takip edilerek okunur.

Bay baykuşla bayan baykuş barıştılar.

Açıkgöz alabalık acemi ahtapotu aldattı.

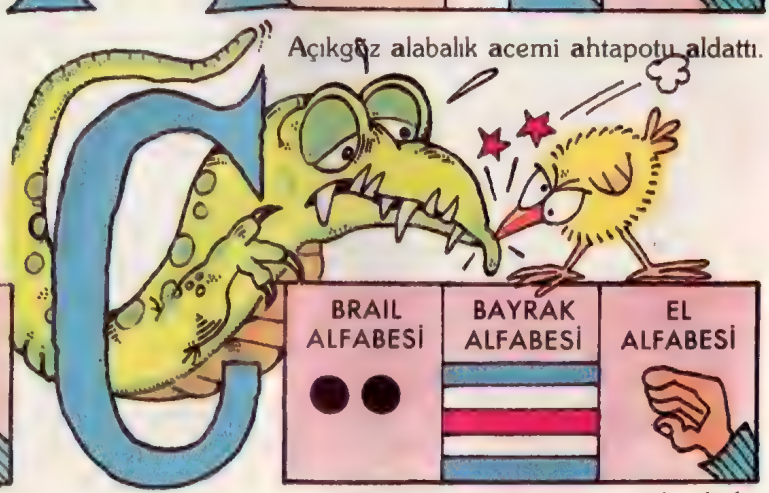

Cesur civciv canavarı cezalandırdı.

Çekirge çoraplarını çamurlayan çocuğuna çıkıştı.

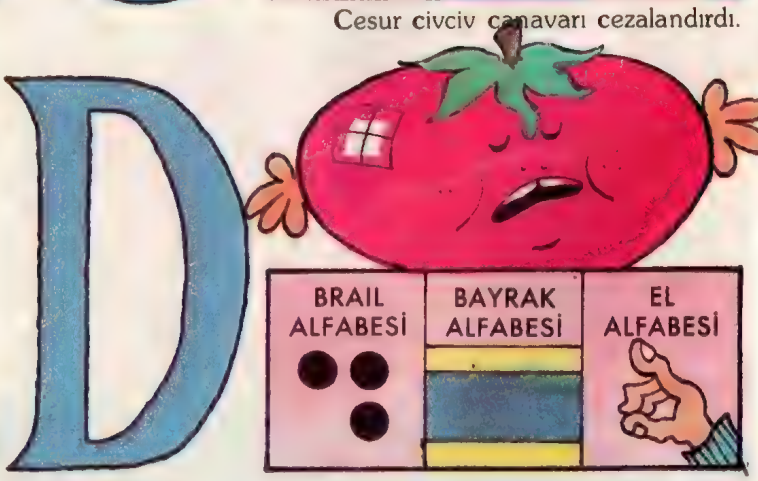

Dedikoducu domates defneyle dereotunu darıltı.

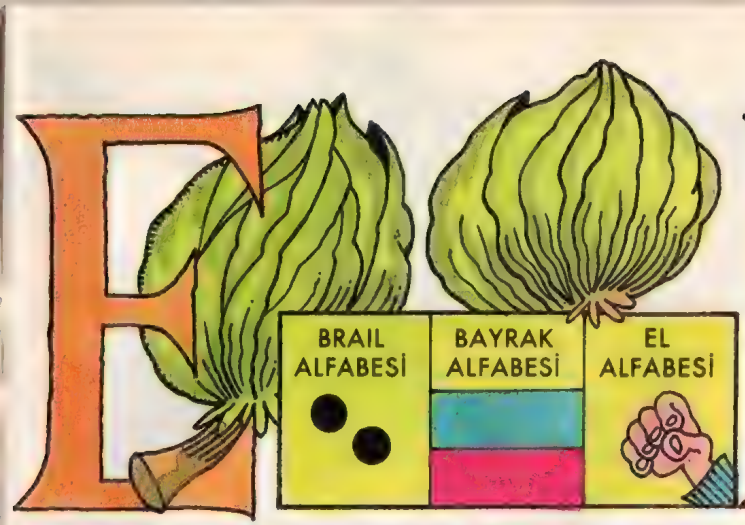

Enginarlar ekşimekten endişe ediyorlar.

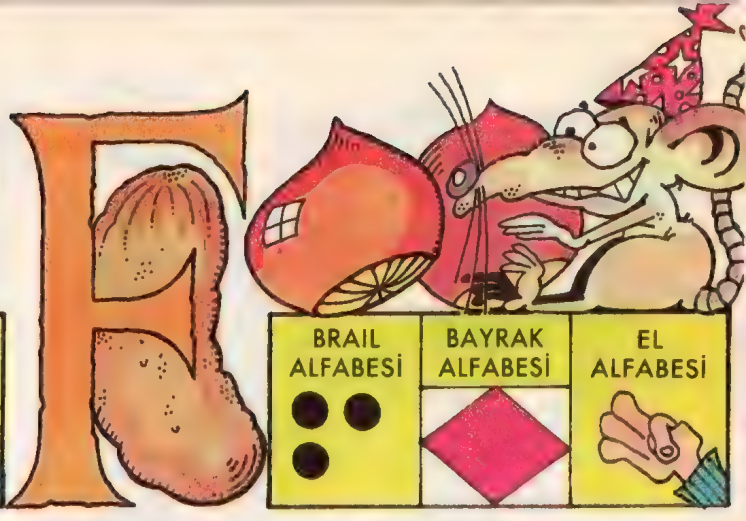

Fareler fındıkla fıstığın falcısıdır.

Güvercin gazozunu geç getiren garsonu gagaladı.

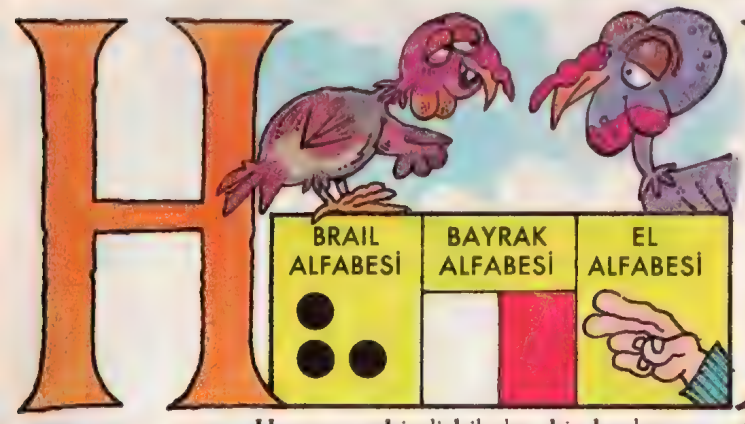

Hayırsever hindi hileden hiç hoşlanmaz.

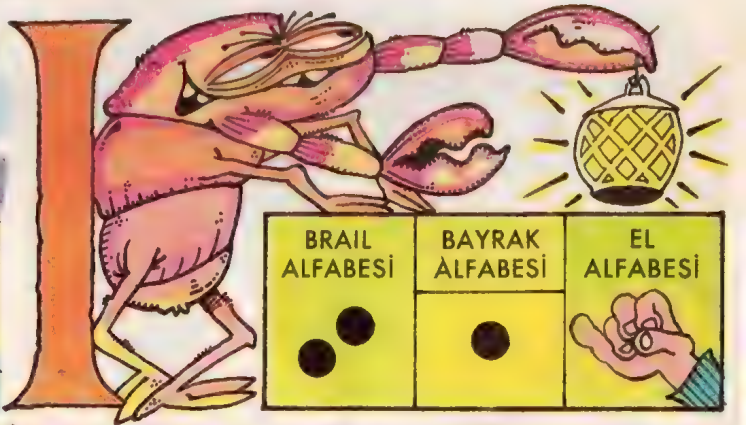

Istakozlar ırmağın ışıklandırılmasında ısrarlıydılar.

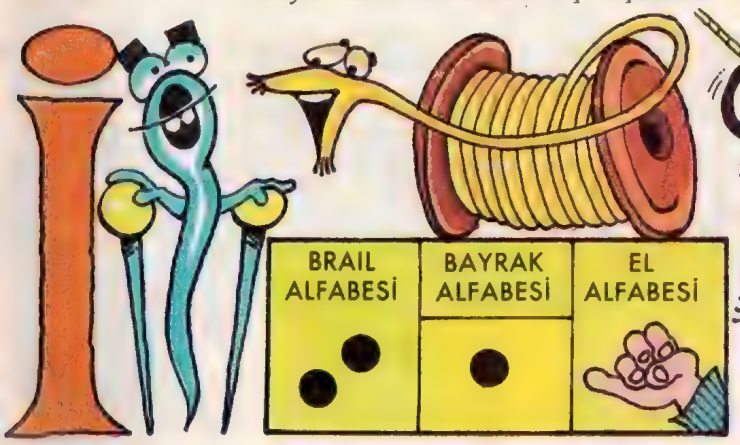

İplik iyiliksever iğneden iş istedi.

Jimnastikçiler judocuların jübilesindeydi.

Kalem kalbini kıran kalemtraşa kırgındı.

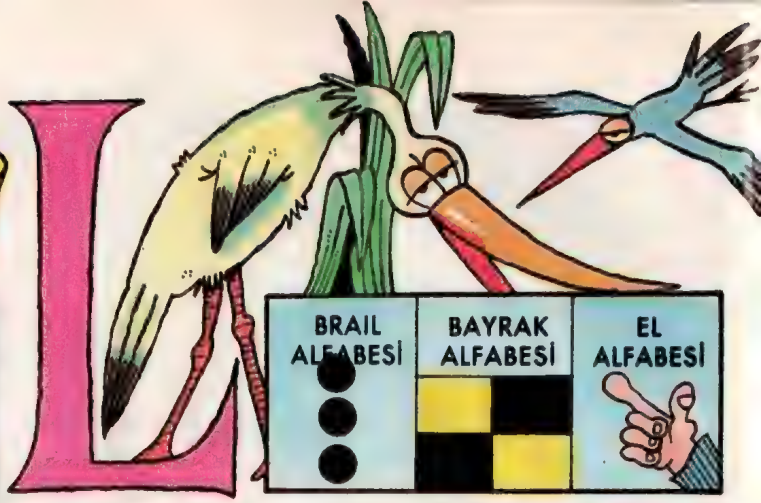

Leyleğin lokantasındaki lahmacunlar lezzetlidir.

Minik mantar marula mantar marşını mırıldanıyor.

Nazik Nazlı nezleli ninesini neşelendirdi.

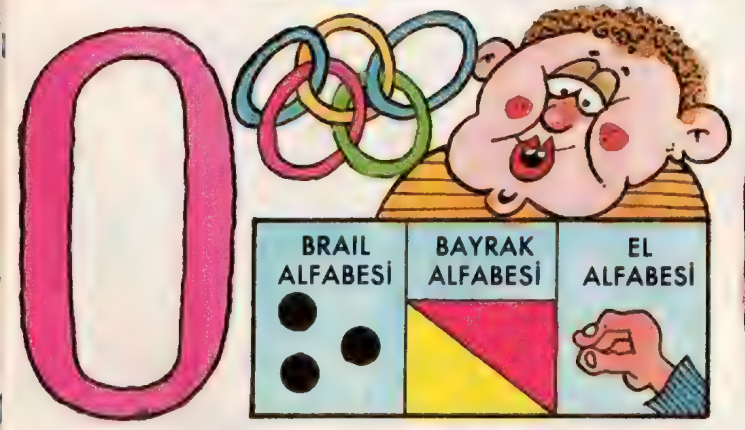

Oburlar Olimpiyatı'nın oburu otuz omletle onurlandırıldı.

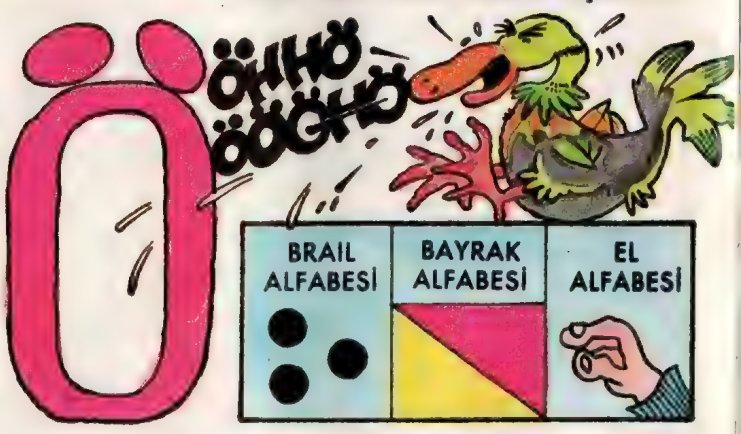

Ödlek ördek öksürükten ölüverecekti.

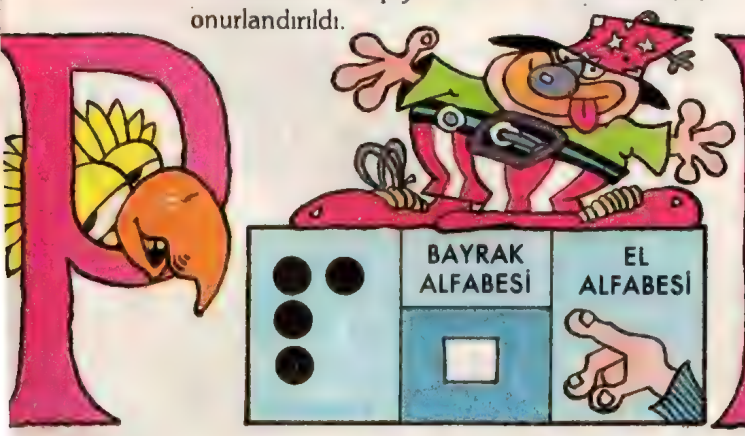

Pembe pabuçlu palyaçonun papağanı palavracıdır.

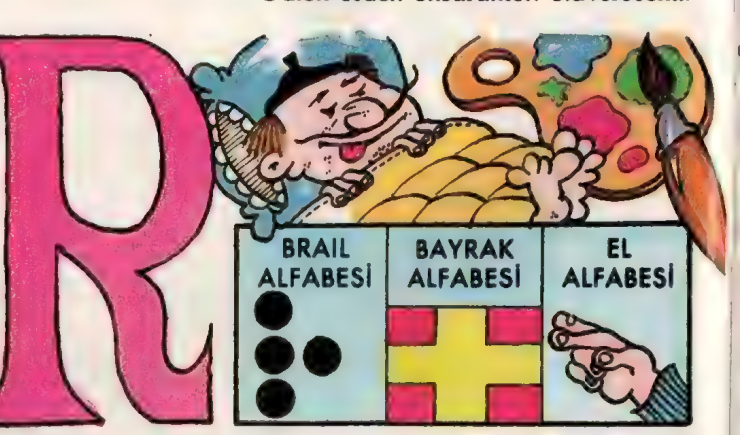

Renkler ressamın rengârenk rüyasında rastlaştılar.

S

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Sinekler sepetteki sebzelere saldırdılar.

Ş

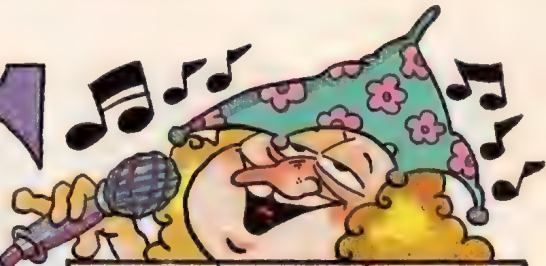

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Şişman şarkıcının şapkası şemsiye şeklinde.

T

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Titiz tavuk tozlu tüylerini temizliyor.

U

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Utangaç ufaklık uyuyakaldı.

Ü

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Üçüzlerin üçü de üşengeçti.

V

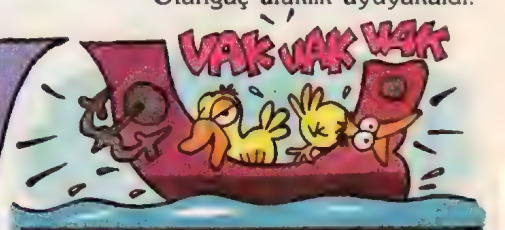

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Vurdumduymaz vakvaklar vapuru velveleye verdiler.

Y

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Yaşlı yengeçle yavru yengeç yeşil yosun yerler.

Z

BRAIL ALFABESİ	BAYRAK ALFABESİ	EL ALFABESİ

Zürafalarla zebralar zevkten zıpzıp zıpladılar.

OKUL GEZİSİ

BAHADIR İŞLER

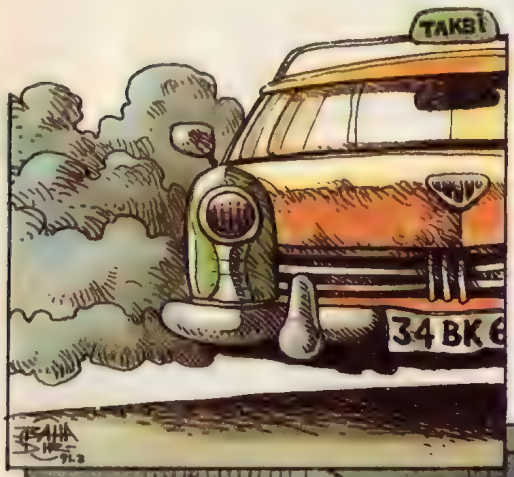

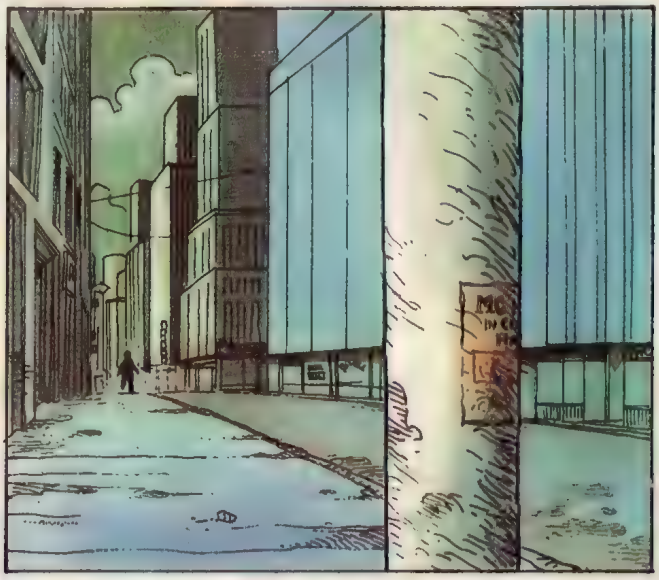

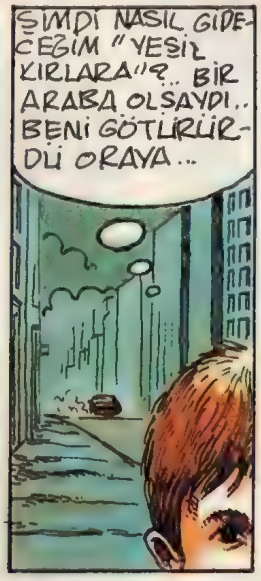

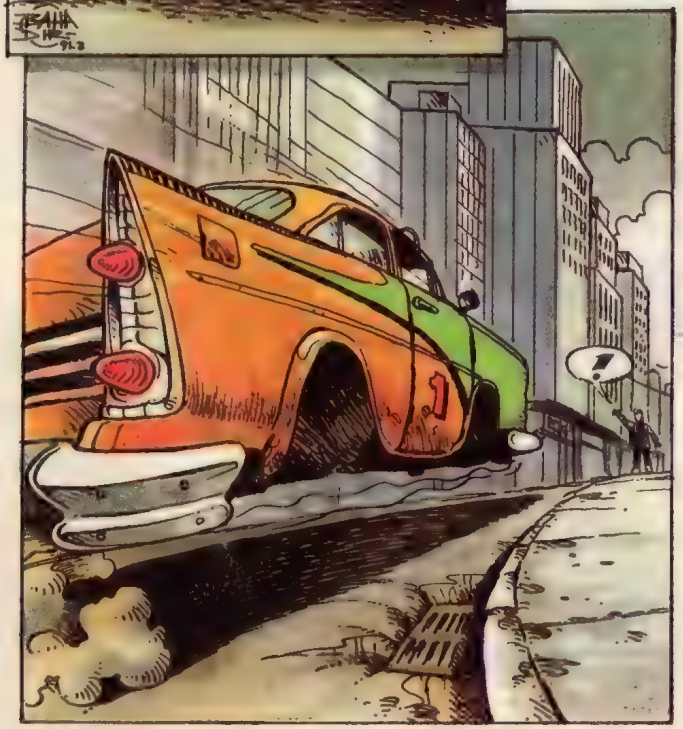

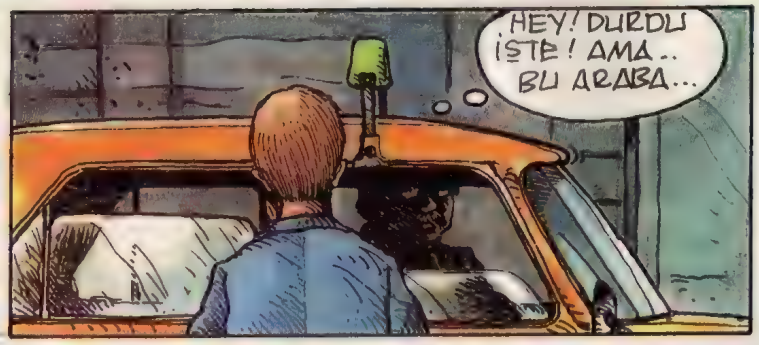

BÖYLE TEK BAŞINA NE YAPIYORSUN BURADA?.. HAYDİ SÖYLE BAKALIM NEREYE GİTMEK İSTİYORSUN?
"YEŞİL KIRLARA". ARKADAŞLARIM ORADA! BEN GEÇ KALDIM!
NEREYE GEÇ KALDIN? KIRLARA MI?
TAKSİ
34 BK 601
GEZİ OTOBÜSÜNE!.. YEŞİL KIRLARA OKUL GEZİSİ VARDI!.. YEŞİL KIRLARA GİDECEKTİK
HA..HA-HA-HAA! DEMEK "YEŞİL KIRLARA"... HAHA...
NEDEN GÜLÜYORSUN? ORAYA GÖTÜRMEYECEK MİSİN BENİ? HA? SÖYLESENE!
EVEET... GELDİK İŞTE! HADİ İN BAKALIM
GÖTÜRECEĞİM!.. GÖRECEKSİN YEŞİL KIRLARI... (ZAVALLI ÇOCUK)

VIRGK!
OLAMAZ! BU... İNANAMIYORUM! ŞİMDİ ANLADIM ŞÖFÖRÜN NİYE GÜLDÜĞÜNÜ..
AMA BUNU NASIL YAPARLAR? YEŞİL KIRLAR ÇÖPLÜK OLMUŞ MAHVOLMUŞ!
ŞURAYA BAK!.. BÜTÜN PİSLİĞİ BURAYA DÖKÜYORLAR! OLAMAZ!..
YOK OLMUŞ!.. "YEŞİL KIRLAR" YOK OLMUŞ
ARKADAŞLARIM NEREDE AMA HİÇ KİMSE YOK!..
BU SES!.. KAMYONLAR!.. YİNE ÇÖP DÖKÜYORLAR
ROOV
ROOV

HEY! NE YAPIYORSUNUZ?
HI?
OH! RUYA-MIŞ! "YEŞİL KIRLAR" İŞTE BURADA
HEY! KALKSANA! UYUDUN KALDIN BURADA!..
O ŞİŞEYİ ÇÖPE ATMAYI UNUTMAZSIN UMARIM!
BOŞVEER!
DUR! YAPMA!
İZİN VER-MEYECEĞİM!.. YEŞİL KIRLARIN YOK OLMASINA İZİN VER-MEYECEĞİM!..

KEKİK KOKUSU

Yazan: Muzaffer İZGÜ
Resimleyen: Nazan ERKMEN

Adım İlyas. Bu yıl bitirdim ilkokulu. Bir severdim bir severdim ki öğretmenimi, öğretmenim de beni çok severdi.

— Sen ortaokula gitmelisin İlyas, derdi bana hep.

Babama derdim. "Böyle böyle baba, der ki Şakir Öğretmen, benim için okusun der, ortaokula gitsin, der"

Babam hep başını sallar, olumsuz. Anam, "Hı" diyecek gibi olur amma o da babamın gözünün içine bakar.

Cık, gidemedim ortaokula, ama kasabaya geldim, kocaman kasabaya geldim. Hiç görmemiştim ilçemizi, amanın ne de büyükmüş. Ühüüü, bizim köyün ben diyeyim on katı, siz deyin yirmi katı, bilmem, belki daha büyük.

Babamla köfteci dükkânına girdik, bir güzeldi ki köfteler, babam, "Daha ye İlyas" dese, belki yediğimizin iki katı daha yerdim, ama babam demedi. Güzel kent ekmeğini çiğneye çiğneye çıktık köfteci dükkânından, sonra işte bu dükkâna geldik, Osman Ustanın dükkânına. Ben bu dükkânda araba onarmasını öğreneceğim, yani arabanın motorunu onaracağım, sonra traktörlerin motorlarını onarmasını öğreneceğim. Sonra kalfa olacağım, sonra usta olacağım, usta olunca, babam diyor ki, "O zaman işin iş, nerde istersen sana iş İlyas... Belki de kurulacaksın bir arabaya, köye öyle geleceksin. Göreyim seni İlyas, ustanın eline iyi bak, sözünü iyi dinle!.. Dinle ki tez kalfa olasın, tez usta olasın... Ey be oğul, yakışır da ha, İlyas Usta, bak bak ne güzel deniyor, İlyas Usta!.."

Babam birkaç kez söyletti bunu bana. Birkaç kez söyleyince kendi mi usta sandım, ama Osman Usta.

— Bana oradan altı-sekiz anahtarı getir, deyince, şaştım kaldım, kalfamın gözlerinin içine baktım.

Tahsin kalfa elime bir demir parçası tutuşturdu. Demek buymuş altı-sekiz anahtar...

Pekiyi, ya ingiliz anahtarı? Onu da biliyorum. Böyle ağzı horoz ağzı gibi, hoop ağzını açıyor anahtar, vidayı yutacakmış gibi kapıyor.

Pekiyi, ya matkap? Onu da biliyorum, böyle fişini elektrik prizine takınca, bir de matkabın sarı düğmesine basınca, ühüüü, demiri de deler, taşı da deler. Sonra bu matkap uçları, numara numara, ben hepsini biliyorum, ustam hangisini derse alıp koşuyorum.

Pistonu biliyorum, sekmanı biliyorum, bujiyi biliyorum, karbüratörü biliyorum, hepsini biliyorum, ama soğuğu bilmiyormuşum...

Evet soğuk... Çok soğuk bu onarım yeri. Gece olunca tüm anahtarlar, tüm onarım aygıtları donuyorlar, o gündüzleri ışıl ışıl sıcaklık saçan kaynak makinesi bile donuyor... Geceleri çok soğuk onarım yeri.

Bilmiyordum böyle soğuk olacağını, hiç bilmiyordum. Yaz günleri iyiydi, hiç üşümüyordum, terliyordum bile, güneş şöyle yandan bir vurdu muydu, kaynıyordu sanki onarım yerinin içi, o zaman tas tas su içiyordum...

Ama şimdi?

Çok üşüyorum.

Kaç ay oldu ben bu onarım yerinde çalışmaya başlayalı? Hayır, kaç gün oldu? Bir bir çizdim o takvimin arkasına. Geçen hafta saydığımda yüz elli üç gün olmuştu, eh şimdi yüz altmış olmuştur... Hiç gitmedim köye. Hiç görmedim kardeşlerimi, Gülayşe'yi, Ramazan'ı, Şencan'ı, Duran'ı...

Şimdi Gülayşe Şencan'a sarılmıştır, Ramazan Duran'a sarılmıştır, sıcacıktır yataklarının içi, ayaklarının ucu yalım yalımdır...

Ben çok üşüyorum. Kazağımı giydim, battanimeyi örttüm, başımı gömdüm yatağıma, ayaklarımı çektim karnıma, ama üşüyorum.

Dükkânın kepenklerine deli bir rüzgâr çarpıyor, kepenkler zıngır zıngır titriyor... Ben de titriyorum... Niçin ısınamıyorum? Yatağım mı ince? İnce ya, ben şimdi onu kalınlaştırırım. Kalktım. Daha çok titredim. Ama çok ivedi bulduğum gazeteyi seriverdim yatağımın altına... Girdim yine battaniyemin içine.

Dudaklarım da titriyor. Yoksa hasta mı oluyorum?

Bilmem...

Uf, bir koku yayılıyor onarım yerinde, kekik kokusu, anamın yaptığı kekik çayının kokusu... Bir kokar ki kekik çayı, anam ocağın üstündeki çaydanlığın kapağını açınca... Kardeşimin saçı kekik kokar, yorgan kekik kokar, yastık kekik kokar... Kekik kokusu bir sıcaktır ki, ısıtıverir insanı, içen insanın içi tüm kekik olur, saçının telleri bile ısınır...

Nereden geldi bu koku? Düş mü görüyorum?

O koku da burnumda, anam kekik çayının yanında bize ekmek peynir uzatır, peynirin karacaotu ot ot kokmaz, bir dağılır odanın içine kokusu, bir dağılır ağzının içine karacaotlu peynirin kokusu, yarpızlı, yabangüllü, akmineli derelerin kokusu gibi... Koca çınarların üzerinde koca koca salıncaklar, bir sallanırsın ağzında peynir ekmeğin, derenin bu başından o başına, o başından bu başına... Bir eser o zaman salıncağın yeli, tüm yamacın gelincik kokulu havası seni öper de öper...

O salıncak niye düşümde? O yel niye düşümde?

Çok titriyorum, çok üşüyorum...

Yoksa o yel beni alıp uçurdu mu? Uçurdu da bu ilçenin sokaklarından aşırıp köydeki evimizin damına mı kondurdu? İşte bu bizim evimizin damı değil mi? Bunun altında anam, babam, Gülayşe, Ramazan, Şencan, Duran uyumuyorlar mı? Şu bizim bacamız değil mi? Bacamızın altında ocağımız yok mu? Bacadan gelen koku da ne? Tarhana kokusu... Ben tarhana kokusunu bir köy öteden alırım, çünkü tarhana otunun kokusunu tanırım. Tarhana otunu ben toplarım anama, en körpelerini, en yeşillerini, en vahlılarını... Bir kokar ki kopardığında tarhana otu, eline, üstüne yayılır, oradan geçer, tüm yöreye yayılır... Bu

koku tarhanaya geçer, oradan çorbasına, sabah aşına... Hiçbir yemek tarhana çorbası gibi kaynamaz... Tarhana çorbası sesli kaynar, ses çıkarır, her fıkırdayışında, "Oldum ha, oluyorum ha, piştim ha, pişiyorum ha... De, ne duruyorsunuz çocuklar, sofranın başına dizilin ha, tahta kaşıkları elinize ha, ocaktan indim iniyorum ha!.." der. Tarhana çorbası konuşa konuşa gelir sofraya, konuşa konuşa dökülür koca sahana... Bir duman tüter ki odanın içinde, bir ak duman ki, bayıltır bizi tadından, kokusundan... Ak dumanların ardında kaşıklarımızı zor tutarız, dinlemez bizi ellerimiz, bir an önce sahana batmak, yalayıp yutmak için can atar içimiz...

"Uffff, sıcakmış haaa".

O kokuyu duyuyorum, tarhananın o dumanının içinde yüzüyorum... Yoksa onarım yerinde değil miyim? Üşümüyor muyum? Uçtum gittim köyümüze? Hangi yoldan gittim, Beşoluk'tan mı gittim, yoksa Keklikpınarı'ndan mı? Bu sıcaklık ne? Terliyor muyum?

Yo, anam beni yıkıyor? O yıkık evde, tek pencereli yerde, oradaki kocaman ocağın başında. Ocağın üzerinde koca kara kazan, anam içine saplı tası her daldırışında buharlar bir o yana, bir bu yana uçuşuyor... Babamın yaptığı küçük tahta sandalyenin üzerindeyim. Anam öyle çalı atmış ki ocağın altına üşümeyeyim diye, çalılar bir parlıyor ki, ortası kırmızı top, yanları ateş böcesi, çıtır çıtır uçuyor böcekler, üzerime uçuyorlar, duvarlara uçuyorlar, toprak tavana yapışıyorlar, ama anam durmadan çalı atıyor ocağın altına, ilkin çıtır çıtır ediyor çalılar, sonra çatır çatır ediyorlar, alevler anamın boyu olunca, çalılar gümbürdüyor... Anacığımın gözlerini görüyorum, alevlerden de parlak, bir bana bakıyor, bir yandan çalılara bakıyor, gülüyor anamın gözleri,

"İlyas'ım üşümesin" diyor.

"Üşümüyorum ana".

İlk tası başımdan aşağı döküyor anam, az önce ürperen diken diken olmuş vücudum ısınıveriyor, başımdan aşağı bir sıcaklık yayılıyor, sanki kulaklarım tatlı tatlı uzamaya başlıyor, kollarım uzamaya başlıyor, burnum da uzuyor, hele yanaklarım, iki uzun kırmızı balon...

Her şey ısınıyor... Yedi-sekiz anahtar da ısınıyor, öyle sıcak öyle sıcak ki elime alamıyorum, üflüyorum anahtarı boyuna, üflüyorum...

Üf... Üf... Üf...

Anam başımdan aşağı tas tas...

Tas tas mazot döküyor, benzin döküyor, motor yağı döküyor...

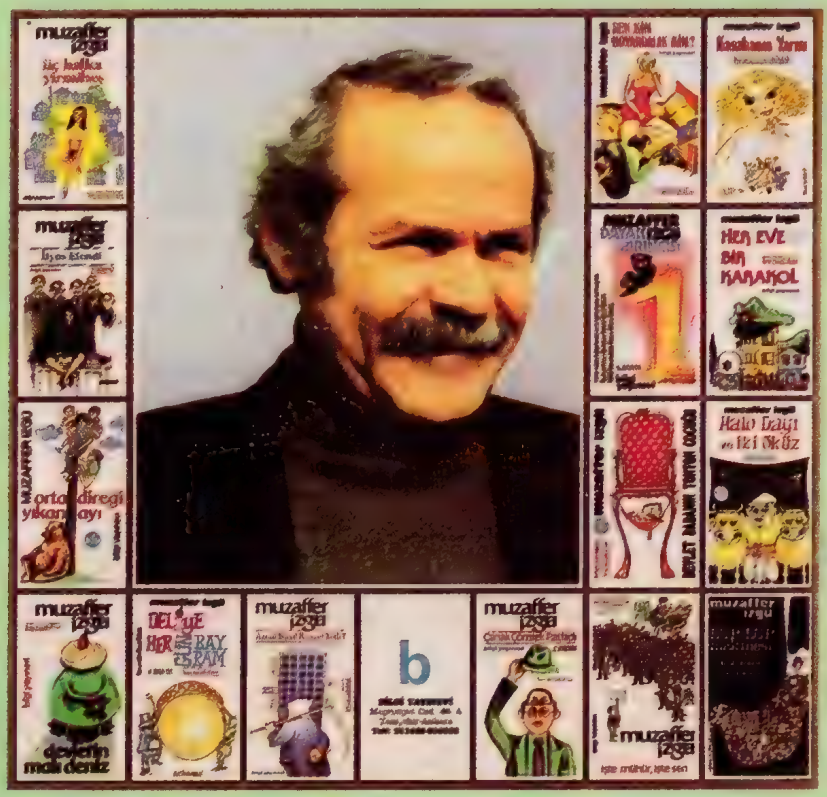

MUZAFFER İZGÜ

Muzaffer İzgü, 1933 yılında Adana'da doğdu. Diyarbakır İlköğretmen Okulu'nu bitirdi. Uzun yıllar Türkçe öğretmenliği yaptı. Bu görevden kendi isteğiyle 1979 yılında emekliye ayrıldı. Çoğunlukla mizah öyküleri yazdı. İlk mizah öykülerini Akbaba dergisinde yayımladı. Daha sonra, çeşitli gazetelerde öyküleri çıktı. Roman, çocuk kitapları ve oyunlar da yazan İzgü, mizah öyküleriyle tanındı. Türk Dil Kurumu öykü, Nasrettin Hoca Turizm Derneği ve Bulgaristan'da verilen Altın Kirpi gülmece ödüllerini kazandı. Öykülerinin çoğu, radyoda ve tiyatrolarda oyunlaştırıldı.

Muzaffer İzgü'nün çocuk kitaplarından bir kısmını gazetemizin kitap köşesinde tanıtıyoruz.

Tik Tak

TIK TAK

seviyor. Ama bu benim anneme ne kadar benziyor." Saat "Dikkatli bak." dedi. "Tik tak." Memo "Bu benim bebeklik resmime benziyor. Şimdi anladım. Bu annem. Bu da benim bebekliğim. Ay ne şirin bir bebeğim ben. Ellerim yanaklarım yumuk yumuk." Saat "Annenin gözlerine bak." dedi. "Sana duyduğu sevgiden ışıl ışıl. Tik tak. Yüreğindeki saatin sayıları kanatlanıp uçuyor. Görüyor musun. Ne kadar çok seviyor seni."

Kapı açıldı. İçeri annesi girdi. Memo annesine doğru koştu. "Özür dilerim. Bir daha seni üzmeyeceğim." diye bağırdı. "Seni, babamı çok, ama çok seviyorum. İçindeki saatin sayıları kanatlanıp uçsun istiyorum."

"İyi misin?" diye meraklı yüzüne baktı annesi. Saçlarını okşadı. "Uzun süre yalnız kalmak seni bunaltmış olmalı." Sonra gülümsedi. "Ben de seni çok seviyorum." dedi. "Ah! Ne çok seviyorum, bir bilsen."

Tik tak, tik tak diye hızlı hızlı yürüdü gitti zaman.

ARILARIN DİLİ

Yazan: Yüksel COŞKUN

İnsanlar birbirleriyle iletişim kurabilir de, diğer canlılar kuramaz mı? Arılar da kendi aralarında iletişim kurabilirler. Dışarıdan bal toplamaktan dönen bir arı, kovandaki arkadaşlarına "500 metre kuzeye doğru uç, orada bol miktarda yonca bulacaksın" mesajını verebilir. Bu mesajı iletişim yöntemlerinin (ses, koku, görme) hepsini bir arada kullanarak iletebilir. Bu iletişim olayına biraz yakından bakalım.

Arılar arası iletişimi, Avusturyalı biyolog Karl Von Frisch'in, uzun yıllar süren çalışmaları sonucu çözümleyebildik.

Frisch, üzerine bal sürülmüş kâğıt parçalarını bir tablanın üzerine sererek,saatlerce,bazen günlerce arıların bu kâğıtlara gelmesini bekledi. İlk arının gelmesi uzun sürdü. Fakat, bu arının kovana dönmesinden kısa bir süre sonra, çok sayıda, hatta yüzlerce arının kâğıtlar üzerindeki bal'a geldiği görüldü. Bunların hepsi de aynı kovanın arılarıydı. İlk arının balın bulunduğu yeri arkadaşlarına haber verdiği anlaşılıyordu. Ancak, bunu nasıl anlattığı henüz bilinmiyordu. Frisch, bu olayı anlayabilmek için, dışarıdan petekleri görülebilecek şekilde cam kovanlar yaptı. Kovan içindeki arıları da renkli boya ile işaretledi. Kovanın 10 metre yakınına içerisinde şekerli su bulunan tabaklar yerleştirdi. Tabağın yerini bulan ilk arının kovana döndükten sonra bal peteği üzerindeki hareketlerini izledi. Bu arı, petek üzerine konar konmaz, bir sağa bir sola yarım daireler çizerek dans etmeye başlıyordu. Dans sırasında kovandaki arılar antenlerini dans eden arının vücuduna dokundurarak izliyorlardı. Yarım dakika süren bu dans defalarca tekrarlanıyordu. Frisch, buna *çember dansı* adını verdi.

Dansı izleyen arıların hemen kovandan ayrılıp, şekerli su bulunan tabağa gittiklerini ve döndükten sonra aynı dansı yaptıklarını gördü. Bu hareketler dansın anlamını açıklıyordu; "Yiyecek kovana yakın bir yerde". Ancak bu dans sırasında yiyeceğin bulunduğu yerin yönünün verilip verilmediği bilinmemekteydi. Bunu öğrenmek için kovanın kuzey, doğu, batı ve güney yönlerine şekerli su bulunan tabaklar yerleştirdi. Sonuçta her tabağa yaklaşık aynı sayıda arının geldiğini gördü. Böylece çember dansının anlamı belirlenmiş oluyordu. Yani kovana dönen arı arkadaşlarına yön belirtmeden "Dışarıya uç, kovanın yakınında yiyecek ara" mesajını vermiş oluyordu.

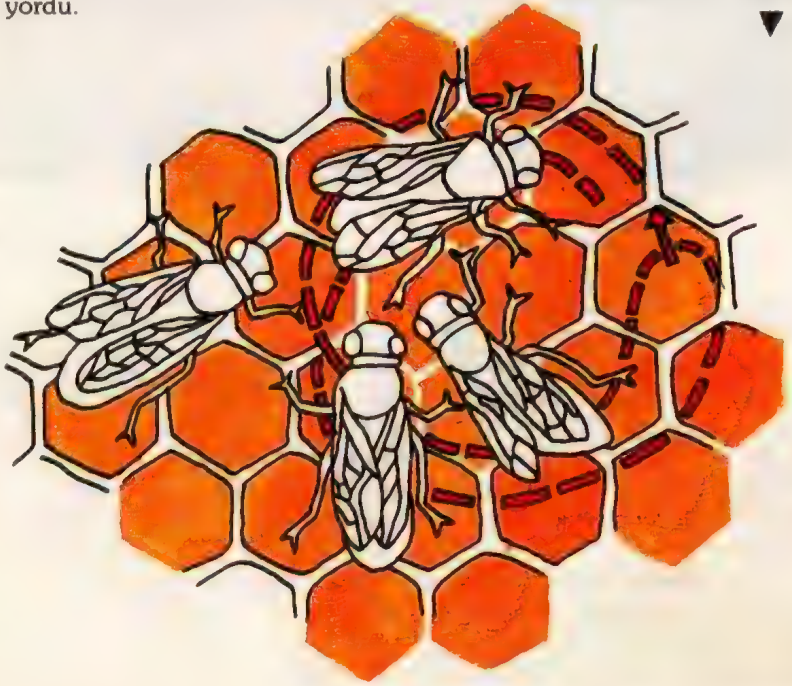

Çember Dansı.
Üç arı bilgi almak için dans eden arıyı izliyorlar.

▲ *Arılarla insanlar arasındaki ilişki türlü türlüdür. Arının nefis ürünü balı yeriz. Bal yiyebilmek için, arıları doğal yaşam alanlarından kaçırırız. Ya da özel kovanlarımızda, bal elde edebilmek için arı besleriz. Bazan da arılar tarafından sokuluruz! Fotoğraftaki yaşlı bal avcısını arılar sokmuyor. Bal avcısı Mani Lal, sarp kayalıklarda arıların yuvalarını buluyor ve bal topluyor. Mani Lal'in öyküsünü daha önce dergimizde anlatmıştık.*

Arılar, çember dansını kullanarak kovan ile arasında yüz metre olan çiçeklerin yerini haber verebiliyordu. Yüz metreden daha uzaktaki çiçeklerin yerini ve bulunduğu yönü nasıl haber verebiliyordu? Frisch bu sorunun yanıtını bulabilmek için çalışmalarını sürdürdü. Gözlemleri sonucunda, kovana dönen arıların, çember dansından farklı bir şekilde dans ettiklerini gördü. Arı petek üzerine konduktan sonra, bir doğru hat boyunca arka kısmını sallayarak ilerleyip, daha güçlü vızz... vızzz... sesleri çıkarmakta sonra sağa veya sola dönerek, arka kısmının sallamasını durdurup, sessizce yürüyerek bu çemberi tamamlayıp, aynı hareketi defalarca tekrarlamaktaydı. Ko-

vandaki arılar ise arkadaşlarını dikkatlice izliyorlardı. Frisch, buna *kuyruk-sallama* dansı adını verdi.

Bu dansın anlamı çok önemliydi. Çünkü çiçeklerin bulunduğu uzaklık, yön ve çiçeklerin cinsi bu dans sırasında verilmekteydi.

Çiçeklerin bulunduğu yerin uzaklığı, arının dansa başladığı noktadan dönüş yapıncaya kadar ki kuyruk sallama süresine ve çember yapma sayısına bağlı olarak veriliyordu. Eğer 15 saniye içerisinde 9-10 çember tamamlarsa çiçekler 100 metre, 7 çember tamamlarsa 500 metre, 3 çember yaparsa 2000 metre, 1 çember yaparsa 10.000 metre uzaklıkta olduğu belirtiliyordu. Kuyruk sallama süresine göre ise yarım saniye kuyruk sallarsa çiçekler 300 metre, 1 saniye sallarsa 500 metre, 1.33 saniye sallarksa 1000 metre, 4 saniye sallarsa 4.500 metre uzaklıkta çiçeklerin bulunduğu mesajı verilmiş oluyordu.

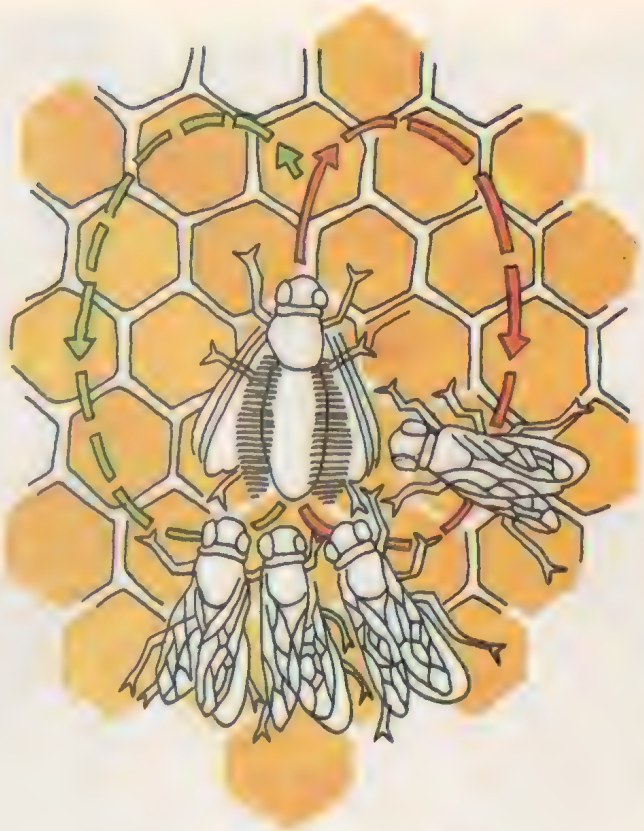

▲ *Kuyruk-sallama dansı. Dört arı bilgi almak için dans eden arıyı izlemekte.*

▼ *Çiçeklerin yönünün kuyruk-sallama dansı sırasında verilişi.*

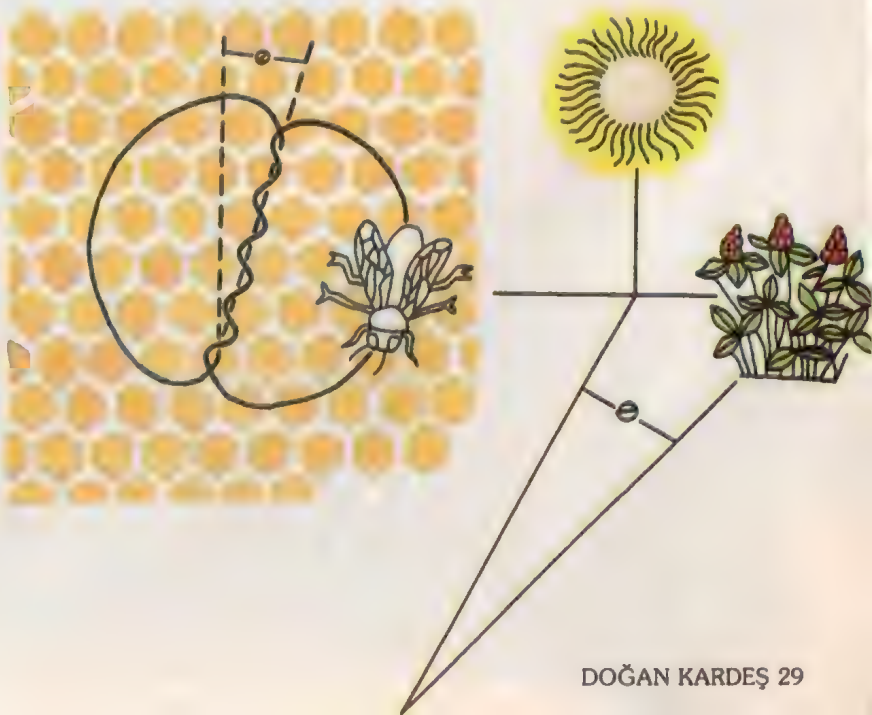

Çiçeklerin bulunduğu yön, güneş ışınlarının geliş açısına göre verilmekteydi. Dans eden arının arka kısmı sürekli yiyeceğe dönük ve dönüşü daima çiçeklerin bulunduğu yöne doğru idi. Böylece çiçeklerin yönü belirtilmiş oluyordu (Şekil 3).

Çiçeklerin türü ise, kovana dönen arının bacaklarında bulunan keselerde toplanmış çiçek tozlarından, arının üzerine sinmiş olan çiçeğin kokusundan ve arının midesinden boşalttığı bir miktar balın tadından anlaşılıyordu.

Bu üç önemli bilgiyi alan arılar derhal çiçeklerin bulunduğu yere gidiyor, bal toplayıp, kovana taşıyordu, midelerindeki bazı salgıları da katarak kışlık yiyecekleri olan balı hazırlıyorlardı.

Doğadan öğrenecek çok şeyimiz var! Ne dersiniz...

FUJİ DAĞININ GÖLGESİNDE BİR GÖL

Bu kez Japonya'dayız. Ünlü Fuji dağının gölgesindeki bir gölde: Suruga Bay. Göl derin uçurumlardan oluşuyor. Suları okyanusla besleniyor. Göl dibinin kayalık bir yapısı var. Japon adalarında volkanik hareketlilik çok yoğun. Sık sık depremler oluyor. Göl de bu volkanik hareketler sonucu oluşmuş. En ilginç özelliği derinliği. Göl, ancak okyanuslarda görülebilecek türden bir derinliğe sahip. Bu yüzden göldeki canlılara ilişkin gözlemler uzun süre yapılamamış. Günümüzde göle dalmak ve çekim yapabilmek için gerekli teknik donanım var. Ama göl derin olduğu gibi uçurumlarla kaplı. Suyla dolu bir yerde uçurumların ne önemi var diyebilirsiniz. Ama bu uçurumlar gölün pek çok yerini gözlerden saklıyorsa ve güneş ışığını engelliyorsa...

Göle dalmak için teknik donanım yanında iyi bir dalgıçlık bilgisine ve tabii cesarete sahip olmak gerekiyor.

Amerikan Ulusal Coğrafya Derneği dergisi, Suruga Bay'a dalan cesur araştırmacılarla ilgili fotoğraflar yayımladı. Araştırmacılar gölde yaşayan canlılarla karşılaştıklarında, düş gördüklerini sanmışlar. Çünkü bunlar daha önce hiç bir yerde görmedikleri türde ve biçimdeymiş...

Yeni ve bilinmeyen bir şeyle karşılaşmak çok heyecan verici. Fotoğrafları gördüğümüzde biz de araştırmacıların heyecanını paylaştık. Aynı heyecanı bu kez de sizinle paylaşmak istiyoruz.

YAŞANMIŞ HAYVAN ÖYKÜLERİ

Sarı Kız

Yazan: Gülten DAYIOĞLU **Resimleyen:** Ateş SUNAY

Fatoş Hanımlar, Sapanca'da yaşıyor. Çocuksuz bir aile. Yüreklerindeki sevgiyi, "Güzel çocuklarımız" dedikleri muhabbet kuşlarıyla paylaşıyorlar. Ne var ki, günün birinde, yaşamlarına bir başka güzel daha giriyor. Sarı Kız adını verdikleri, minik bir kedi yavrusu bu.

Sarı Kızla günleri, daha da canlanıp şenleniyor. Onun yeteneklerini, dostlarına anlatırken, öyle bir kıvanıyorlar ki.

Sarı Kız artık, evin bireyi gibi oluyor. Adı dillerinden düşmüyor. Bu güzel beraberlik, tam sekiz yıl sürüyor.

Fatoş Hanıma: "Bana Sarı Kız'dan söz eder misiniz?" diyorum. Buruk bir gülümsemeyle sevgili kedisini anlatmaya başlıyor.

Sarı Kız, onlara kendiliğinden gelmiş. Fatoş Hanım'ın eşi Hamdi Bey, bir sabah işe gitmek üzere arabasına biniyor. Motoru çalıştırır çalıştırmaz, kulak tırmalayıcı bir sesle irkiliyor.

Eğilip sesin geldiği yere bakıyor. İşte o zaman, tüyleri saman sarısı, gözleri boncuk mavisi, yumruk kadar bir kedi yavrusuyla burun buruna geliyor.

Kedicik, vargücüyle miyavlamakta. Hamdi Bey, onu alıp eve dönüyor. Fatoş hanım, öteden beri bir kedi edinmek istiyor. Ama, gün boyu dışarda çalıştığı için bir türlü bunu göze alamıyor.

Minik kediyi eline alınca, içindeki bu kedi edinme isteği dayanılmaz biçimde depreşiyor.

Eşi, onun gönlünden geçeni hemen anlıyor. Kendisini uyarmadan duramıyor.

"Onu sevdin. Evde beslemek istiyorsun. Ama, bu yavru henüz süt kedisi. Doğalı on beş yirmi gün ya olmuş ya olmamış. Gün boyu evde yokuz. Ona nasıl bakacağız?"

Fatoş Hanım denemekte kararlı:

"Okulların kapanmasına, şunun şurasında bir ay kaldı kalmadı. Biz evde yokken yavruyu, banyoya kaparım. Orada ona rahat bir yer hazırlarım. Sütünü, suyunu koyarım. Kapıyı çeker giderim. Birkaç gün böyle deneriz. Olmazsa, bir süre annemlere bırakırız." diye kesip atıyor.

Hamdi Bey kolay pes etmiyor:

"Öyle yapacağına, kediyi al komşulara göster. Belki anası, kardeşleri vardır yakınlarda. Eğer öyleyse, bir süre, anasını emer. Azıcık toparlanınca, biz alırız." diye direniyor.

Fatoş Hanım, minik kediyi alıp yakın komşuların kapılarını çalıyor. Ama, yavruya sahip çıkan olmuyor.

Böylece yavru kedi, Fatoş Hanımların *Sarı Kızı* olarak eve yerleşiyor. Doğrusu ya, hiç de sorun çıkarmıyor. Öylesine uysal, öylesine anlayışlı ve de yetenekli ki!

Fatoş Hanım onu eğitmek için elinden geleni, geri koymuyor. Sarı Kız, kısa sürede, neler öğreniyor neler!.. Bir de oyuncu ki!.. Yaptığı şaklabanlıklarla eve neşe saçıyor.

Sarı Kız sahiplerine de pek düşkün. Fatoş Hanım ya da Hamdi Bey bir yere oturmaya görsün. Hemen omuzlarına tırmanıyor. Başını enselerine dayayıp öylece yatıyor.

Fatoş Hanım, nice direndiyse, Sarı Kız'ı yataklarına girmekten alıkoyamıyor. Hem de Hamdi Beyle ikisinin arasına yatıyor. İnsan gibi başını yastığa koyup yorganın dışında tutuyor.

Günün birinde eve gelen bir dost, Sarı Kız'ı görüyor. Onu kucağına alıp seviyor. Minik yüreği, herkesin sevgisine açık olan Sarı Kız, konuğa pek iyi davranıyor. Tüm hünerlerini gösteriyor.

Bu arada konuk, Fatoş Hanım'a şu soruyu soruyor:

"Bu şirin şeye neden Sarı Kız adını koydunuz?"

Fatoş Hanım hiç duraklamadan yanıtlıyor: "Bedeni böylesine altın sarısı tüylerle kaplı bir kediye, başka ne ad koyabilirdik?"

Konuk hanım gülmeye başlıyor:

"Tüyleri sarı olmasına sarı ama, bu kedi erkek." diyor.

Fatoş Hanım, donakalıyor. Ama, yine de kedinin adı, Sarı Kız olarak kalıyor.

Sarı Kız'ı, yalnız sokağa çıkarmıyorlar. Fatoş Hanım, hem kaybolmasından korkuyor, hem de ezilmesinden.

Kendileri, evin üçüncü katında oturduklarından, kediyi ikidebir aşağıya indirmek, zorlarına gidiyor. Fatoş Hanım, bunun da kolayını buluyor. Kediyi bir sepete koyup iple arka bahçeye indiriyor. Sarı Kız bir süre oralarda geziniyor. Eve dönmek isteyince sepete girip miyavlamaya başlıyor. Fatoş Hanım da onu yukarı çekiyor.

Sarı Kız, çok geçmeden, konu komşunun da gözdesi oluyor. Özellikle komşu çocukları, onunla oynamaya can atıyorlar.

Sarı Kız, "Güzel ol" dendi mi, arka ayaklarının üstüne dikiliyor. Ön ayaklarını kulaklarına götürüp artist gibi poz veriyor.

"Hasta ol" dendi mi, kendini yere atıp sırt üstü yatıyor. Başını yana devirip adeta inliyor.

Fatoş Hanım ona, "mama" demeyi öğretmiş. Kimseler inanmıyor buna. Duyanların adeta dili tutuluyor. Sarı Kız gerçekten dile gelip "mama" diyor. Ama, gönlü olursa yapıyor bunu.

Fatoş Hanım, onun sesini teybe almış. İnanmayanlara dinletiyor.

Sarı Kız öylesine duyarlı ki! Fatoş Hanımla eşi kavga ettiklerinde, kesinlikle yemek yemiyor. Ses de çıkarmıyor. Bir köşeye çekilip somurtmaya başlıyor.

Hamdi Bey, işi gereği, sık sık seyahate çıkıyor. Onun yokluğunda Sarı Kız, geceleri yatağa girmiyor. Pencere önüne oturup sabaha dek yolunu bekliyor.

Fatoş Hanım öğretmen. Sabah uyanabilmek için saat kuruyor. Bir gün, saat kurmayı unutuyor. Eşi de seyahatte.

Sarı Kız, pencere önünde otururken, öğrencilerin okula gitmekte olduğunu görüyor. Hemen yatak odasına gidiyor. Mışıl mışıl uyumakta olan sahibinin, göğsüne oturuyor. Yüzünü yalayarak onu uyandırıyor.

Fatoş Hanım, saate bakıp da okula geç kalmak üzere olduğunu anlayınca, ok gibi yataktan fırlıyor. Sarı Kız onu, miyavlayarak, pencere önüne çağırıyor. Dışardan geçen öğrencileri görünce, sevgili kedisinin, kendisini bilerek uyandırdığını anlıyor.

Sarı Kız'ın serüvenleri saymakla bitecek gibi değil. Gerçekten kendisi, evin bireyi konumunda.

Yaşı büyüyünce, Fatoş Hanım onu sokağa da alıştırıyor. Trafik kurallarını öğretiyor. İnanılacak gibi değil ama, Sarı Kız, karşı kaldırıma geçerken, bir süre, yolun sağına soluna, bakıyor. Sonra ok gibi ileriye atılıyor.

Fatoş Hanım, onun bu konuda iyice bilinçlendiğine inanınca, kendisine bazı görevler yüklemeye çalışıyor.

Örneğin, öteki semtte oturan annesine, bir haber gönderecek. Bu haberi içeren kâğıdı, Sarı Kız'ın boynundaki pire tasmasına iliştiriyor. "Haydi doğruca anneannene git!" diyerek Sarı Kız'ı kapıdan çıkarıyor.

Bakkaldan, kasaptan istediklerini bu yolla elde edebiliyor.

Sarı Kız'ın ünü, Sapanca'yı sarıyor. Ne var ki, her güzelin bir kusuru vardır derler ya! Sarı Kız'ın da kusuru var.

Evdeki muhabbet kuşlarını hiç içi götürmüyor. Açıkçası onları öyle bir kıskanıyor ki! Fatoş Hanım, onu bu yüzden pek çok kez paylıyor. Onları sevdirmeye çalıştığı da oluyor. Ama, tüm çabaları boşa gidiyor.

Fatoş Hanım ya da eşi, kuşları yemlerken, onlarla söyleşip ötüşlerini öğerken ya da kafeslerini temizlerken, Sarı Kız odanın içinde öfkeyle dolaşmaya başlıyor.

Fatoş Hanım, bu yüzden kuşlarla ilgilenirken, Sarı Kız'ı odadan çıkarıyor. Böyle durumlarda Sarı Kız, kapıdan uzaklaşmıyor. Patilerini kapı altından odaya doğru uzatarak, acı acı miyavlıyor.

Kedinin bu tutumu, karı kocayı çok tedirgin ediyor. Bir ara muhabbet kuşlarını dostlarına armağan etmeye kalkışıyorlar. Ama, bir türlü kıyamıyorlar. Çünkü Hamdi Bey, onları da yumurtadan çıkış aşamasından beri bes-

lemekte. Kuşları, en az Sarı Kız'ı sevdikleri kadar seviyorlar.

Ayrıca Fatoş Hanım, Sarı Kız'a kuşları sevdirmeye kararlı. Boş zamanlarında onları, birbirlerine alıştırmaya çabalıyor.

Muhabbet kuşları da çok sevimli. Onlar da eve renk ve neşe katıyorlar. Çok da duyarlılar. Fatoş Hanım onları arada bir, kafesten çıkarıyor. Odanın içinde uçuşmalarını sağlıyor.

Kuşların kafesten çıktığı sırada, Sarı Kız'ı da odaya alarak, onlara ısındırmaya çabalıyor. Sarı Kız, odada neşeyle uçuşup cıvıldayan kuşlara, bakmıyor bile. Bir köşeye otururak, somurtup duruyor.

Onun bu tutumu Fatoş Hanım'ın cesaretini kırıyor. Ama, yine de umudunu yitirmiyor. Bir gün, herkesi seven ve herkesin sevgilisi olan Sarı Kız'ın, kuşları da sevebileceğine inanıyor.

Sözün burasında Fatoş Hanım acıyla iç çekiyor. Sonra sözlerini sürdürüyor.

Kendisi, sekiz yıl, kuşları sevgili Sarı Kızı'na sevdirmek için direnmiş. Hatta, eve yeni kuşlar almış. Kafes sayısı üçe çıkmış. Sarı Kız, yıldan yıla biraz yabanilikten sıyrılmış.

Arada bir, kafeslerin yanına gidip kuşların ötüşlerini dinler olmuş. Ama, yine de onlara dost olmadığı, her halinden belliymiş.

Fatoş Hanım okuldayken hep evdeki sevgililerini düşünürmüş. En çok da Sarı Kız'ın, kuşlara bir kötülük yapmasından korkarmış. Ve bir gün, korktuğu başına gelmiş.

Okul dönüşü eve girdiğinde, kafeslerden birinin devrildiğini görmüş. İçindeki kuşlar parçalanmış.

Fatoş Hanım, öfkeyle Sarı Kız'a seslenmiş. O süklüm püklüm odaya girmiş. Fatoş Hanım, avaz avaz bağırarak, ağzına geleni söylemiş. Sonra Sarı Kız'ı kucaklayıp kapının dışına bırakmış.

"Artık seni sevmiyorum. Bizim Sarı Kızımız değilsin. Çok kötü bir kedisin. Defol git buradan. Bir daha gözüme görünme!" diyerek, kapıyı yüzüne kapamış.

Yarım saat sonra, kapıyı aralayıp dışarıya bakmış. Kedi yok. Eşi eve dönünce olup biteni anlatmış. Hamdi Bey, kediyi kovmasını, uygun bulmamış. Zaten, Fatoş Hanım da yaptığına pişman olmuş. Evlat gibi sevdikleri Sarı Kız'ı aramaya çıkmışlar.

Ne var ki, onun izine bile rastlayamamışlar. Konu komşu eş dost da Sarı Kız'ı semt semt aramışlar. Ama, onlar da eli boş dönmüş.

Bu serüven on yıl önce yaşanmış. Ama, Fatoş Hanım, hâlâ Sarı Kız'ı unutmamış. Bir daha da eve kedi almamışlar.

Fatoş Hanım bana çay doldurmak için mutfağa giderken, kendi kendine şöyle mırıldanıyordu: O çok duyarlı ve onurlu bir kediydi. Bir daha öylesine rastlamak olanaksız...

Çiftlikteki hayvanlar huzursuzdur. İnsanların yöneticiliğinden memnun değillerdir. Yaşlı ve bilge bir domuz, çiftliğin hayvanların yönetimine geçeceği, hayvanların daha mutlu yaşayabilecekleri gelecek güzel günlerin düşünü görmektedir. Bu düşünü diğer hayvanlara da iletir. Düş benimsenir. Derken bir gün isyan olur. Ve çiftlik yönetimi hayvanların eline geçer. Hemen ilkeler belirlenir. Tüm hayvanlar eşit haklara sahiptir. Ve hayvanlar, insanların kötü niteliklerini benimsemeyeceklerdir.

Fakat hayvanlar arasında nitelik farklılıkları vardır. Kimi çok çalışır, kimi çok akıllıdır, kimi çok tembeldir, kimi çok şakacıdır. Zamanla akıllı domuzlar, çiftliğin yönetimini tümüyle üstlerine alırlar. Ama giderek insanlaşırlar. İnsanların kötü niteliklerini benimserler...

Yıllar geçti. Çoğu hayvan öldü. Clover, Benjamin, karga Moses ve bir domuz dışında eski günleri hatırlayan kalmadı.

Jones da artık yaşamıyordu. Yurdun bir başka yerinde, sefalet içinde ölmüştü. Kartopu unutulmuştu. Boksör unutulmuştu. Clover, yaşlı ve şişman bir at olmuştu. Emeklilik yaşı iki yıl geçmişti. Ama o zamana dek hiçbir hayvan emekli olamamıştı.

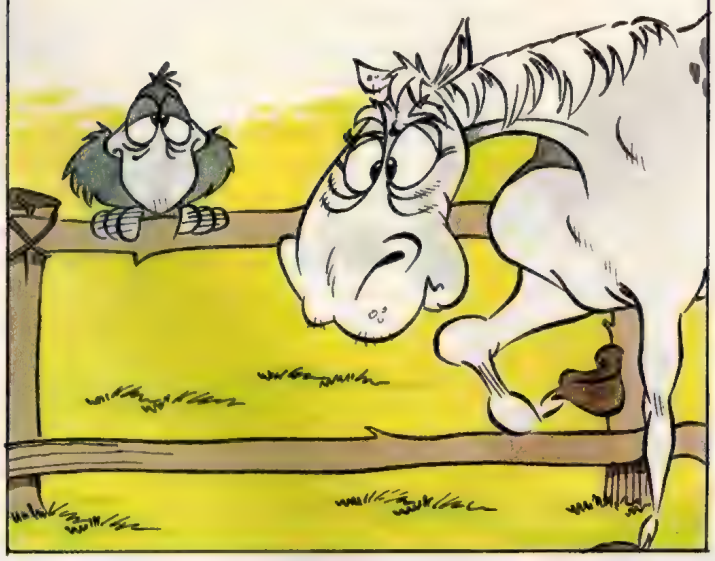

Napolyon şimdi, yirmi dört yaşında olgun bir domuzdu. Squelar çok şişmanlamıştı. Gözleri artık güçlükle görüyordu. Benjamin çok değişmemiş ama başı aklaşmıştı. Boksör'ün ölümünden sonra da daha asık suratlı ve sessiz olmuştu.

Çiftlikteki hayvan nüfusu artmıştı. Genç olanlar, hayvanların insanları çiftlikten kaçırdıklarını bilmiyorlardı. Çiftlikte şimdi üç genç at vardı. Bunlar gösterişli, iri, çok çalışkan olmalarına rağmen, oldukça aptaldılar. 3'ü de B harfinden sonrasını bilmiyordu.

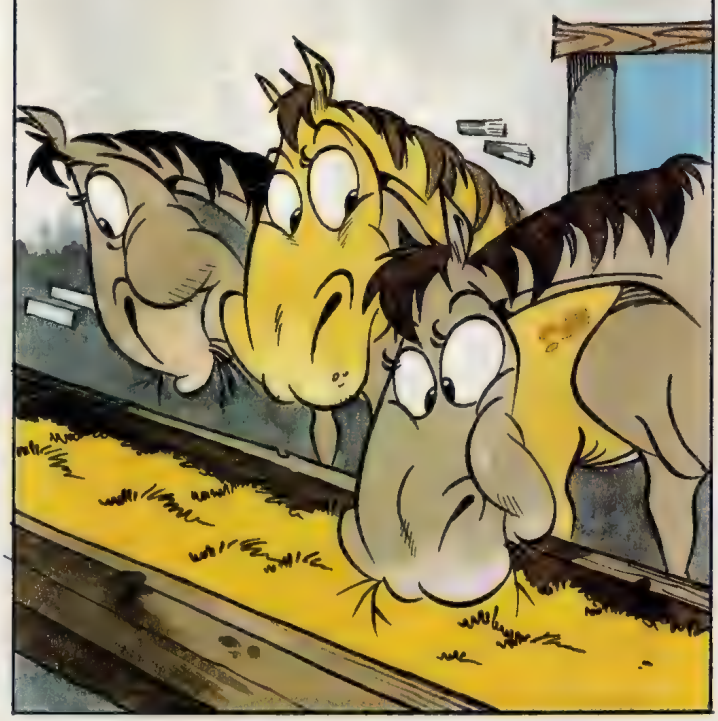

Çiftlik şimdi daha zengindi. Komşu çiftçiden iki tarla satın alınmış ve çiftlik genişletilmişti. Bir harman makinesi, bir silo vardı. Yeni yapılar da yapılmıştı. Hayvanlar ikinci bir yeldeğirmeni inşa etmeye çalışıyorlardı. Fakat, geçmişte, söylendiği gibi, yeldeğirmeninden elde edilen elektrik enerjisiyle ahırlara elektrik ışığı, sıcak ya da soğuk su verilmiyordu. Napolyon rahatlığın, hayvancılık ilkelerine aykırı olduğunu söylemişti.

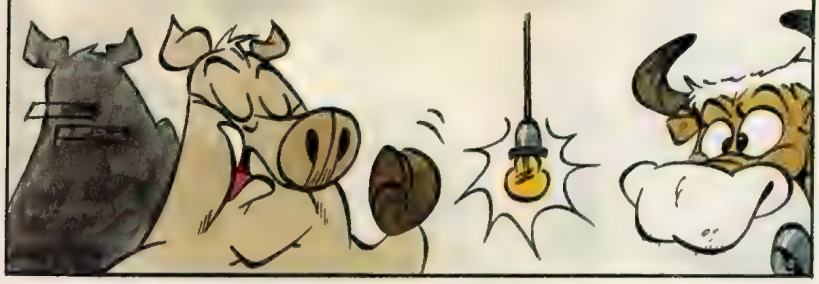

Çiftlik zenginleşmesine zenginleşmişti ama, domuzlarla köpekler dışında hiçbir hayvan zenginlikten yeterince yararlanamıyordu. Üstelik, domuz ve köpek nüfusu oldukça çoktu. Diğer hayvanlar, bunların pek iş yaptıklarını görmeseler de, Squelar onları, bu hayvanların çok önemli işler yaptıklarına inandırıyordu.

Diğer hayvanlar yine geçmişteki gibi yaşıyorlardı. Yine karınları açtı. Yine saman üzerinde uyuyup, havuzdan su içiyorlar, tarlada çalışıyorlardı. Yine kışın üşüyüp, yazın sıcaktan ve sineklerden bunalıyorlardı.

Buna rağmen hayvanlar, Hayvan Çiftliği'nde yaşamanın onurlu ve itibarlı bir şey olduğunu düşünüyorlardı. Tüm dünyada hayvanlar tarafından yönetilen tek çiftlikti bu.

Squelar bir gün, koyunları alıp, çiftliğin bir ucundaki işe yaramaz bir yere götürdü. Koyunlar, Squelar'ın gözetiminde tüm gün yaprak yiyorlardı. Bir hafta orada kaldılar. Diğer hayvanlar bu süre içerisinde koyunları göremediler. Squelar, diğer hayvanlara, koyunlara şarkı söylemeyi öğrettiğini söylüyordu.

Koyunlar çiftliğe döndükten hemen sonra garip bir olay oldu. Tüm hayvanlar akşam iş dönüşü Clover'in haykırışıyla kalakaldılar. Clover; domuzların iki ayakları üzerinde yürüdüklerini görmüştü.

Hayvanlar çok şaşırdılar. Domuzların iki ayakları üzerinde yürüyüşlerini izlediler. Bunu protesto etmek istediler. Fakat tam bu sırada yine koyunlar bağırarak melemeye başladılar:
"Dört ayak iyi, iki ayak daha iyi! Dört ayak iyi, iki ayak daha iyi!
Bağırışma, neredeyse beş dakika sürdü. Bu sırada protesto etme fırsatı da kaçtı.

Clover'in gözleri yaşardı. Burnuyla dürtükleyerek Benjamin'i çağırdı. Birlikte, yedi ilkenin yazılı olduğu samanlık duvarına gittiler. Clover, yazılanı okuyamıyordu. Benjamin ilk kez terslik yapmadı. Duvarda yazılı olanı okudu. Yedi ilkeden yalnızca tek şey kalmıştı:
"Tüm hayvanlar eşittir.
Ama bazıları diğerlerinden daha beceriklidir."

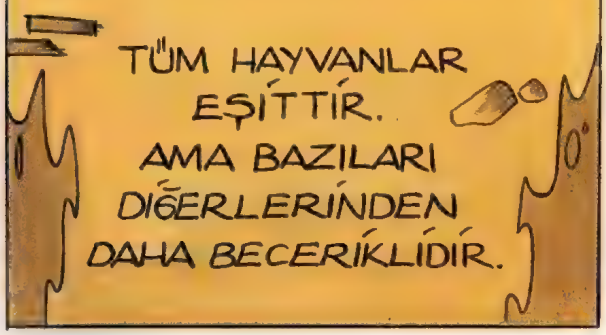

Ertesi gün, domuzların ellerinde birer kırbaç vardı. Evlerine de radyo almış, telefon bağlatmışlardı. Günlük gazetelere de abone olmuşlardı. Napolyon, pipo içiyordu. Domuzlar, insanlar gibi elbiseler giyiyorlardı. Napolyon da siyah ceket, pantolon ve deri tozluk giyiyordu.

Bir hafta sonra, çiftliğe bazı insan konuklar geldi. Bunlar komşu çiftliklerin temsilcileriydi. Hayvan Çiftliği'nı ziyaret etmek için davet edilmişlerdi. İnsanlar her tarafı gezdiler. Çiftliği çok beğendiler. Özellikle yeldeğirmenine hayran kaldılar. Onlar gezinirken, hayvanlar tarlada başlarını bile kaldırmadan çalışıyorlardı. İnsanlardan mı korksunlar, yoksa domuzlardan mı, bir türlü karar veremiyorlardı.

Gece, çiftlik evinde şenlik yapıldı. Domuzlar ve insanlar birlikte eğleniyorlardı. Hayvanlarla insanların eşit oldukları böyle bir parti daha önce hiç görülmemişti. Diğer hayvanlar da, evde neler yapıldığını çok merak ediyorlardı. Clover önderliğinde, eve gidip, pencereden içeriyi süzdüler. Odada uzun bir masanın çevresine, domuzlar ve insanlar birlikte oturmuşlardı. Napolyon masanın başındaydı.

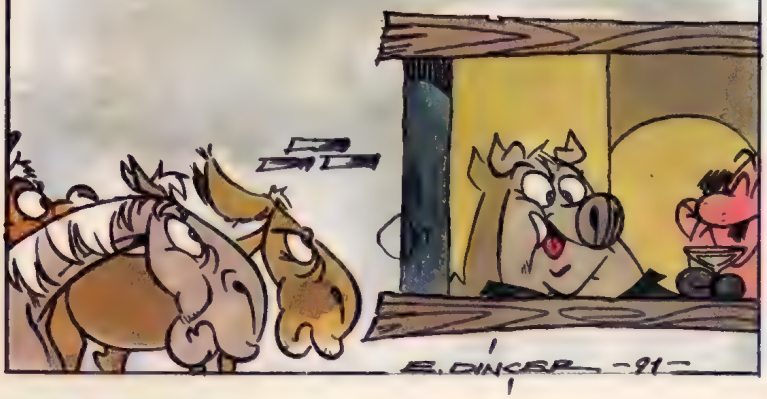

Komşu çiftliğin sahibi bu sırada bir konuşma yaptı. Geçmişte birbirlerini anlamadıklarını, bu yüzden birbirlerine düşman olduklarını söyledi. Halbuki Hayvan Çiftliği'nı gezince, buranın hiç de düşündükleri gibi olmadığını görmüşlerdi. Üstelik çiftliğin başarılı yönetimine de hayran kalmışlardı. Domuzların yöneticilik deneyimlerinden yararlanmak istiyorlardı. Bu deneyimleri, çiftlikte gördükleri düzenleri, kendi çiftliklerinde de uygulayacaklardı. Bu konuşmanın onuruna, kadehler kaldırıldı, içkiler içildi.

Sonra da Napolyon bir konuşma yaptı. İnsanlarla domuzlar arasında artık düşmanlık olmamasını istedi. Geçmişte, domuzların, diğer çiftlikteki hayvanları da isyana çağırdıkları söylentileri çıkmıştı. Halbuki bu söylentiler gerçekdışıydı. Napolyon, çiftlikte bir değişiklik yapıp kooperatif kurmuştu. Hayvan çiftliği, domuzların kurdukları bir kooperatifin malıydı. Ve Napolyon, asıl büyük açıklamasını sona saklamıştı. Artık çiftliğe, Hayvan Çiftliği denmeyecek eskisi gibi "Manor Çiftliği" denecekti.

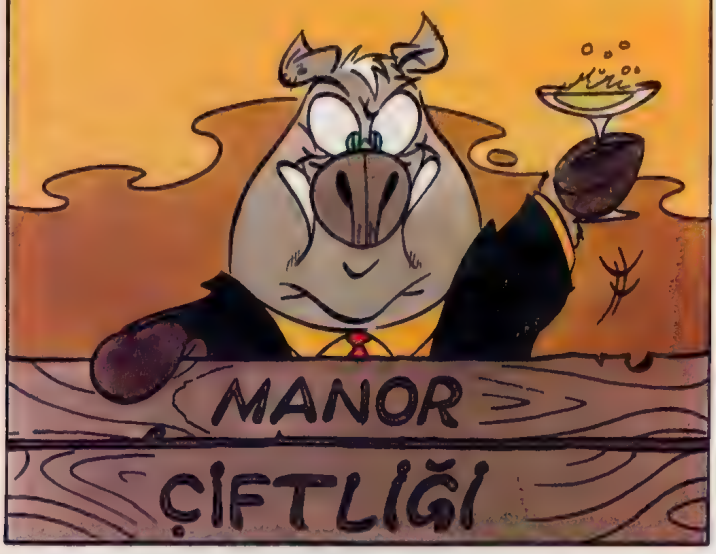

Konuşmanın sonunda büyük bir alkış koptu. Pencereden durumu izleyen diğer hayvanlar, hiçbir şey anlamadılar. Evden uzaklaşmaya karar verdiler.

Birkaç metre uzaklaşmışlardı ki evden yoğun bir gürültü sesi geldi. Dönüp, yine pencereden baktılar. Napolyon ile komşu çiftliğin sahibi kâğıt oynuyorlardı. Ve eş düzeyde kâğıt atmışlardı. Her iki taraf da bu duruma itiraz ediyordu.

Hayvanlar içeriden gelen sesleri bir süre dinlediler. Fakat hangilerinin insan sesi, hangilerinin domuz sesi olduğunu bir türlü anlayamadılar. Sesler birbirine giderek o kadar çok benzemişti ki, birbirinden ayırdedilemiyordu.

Hayvan Çiftliği çizgi dizimiz böylece sona erdi. 10 ay süren çizgi dizimizde, hayvanlar arasında, insanlar arasında yaşananlara benzer pek çok olay yaşandı. Hayvanlar, daha mutlu olacakları bir dünyanın düşünü kuruyorlardı. Bunu gerçekleştirmeye çalışacaklardı. Ama olmadı.

Bizler, düşlerin gerçekleşemeyeceğini düşünüp umutsuzluğa mı kapılalım? Hayır! Yaşama sevincini bizlere düşlerimiz verir. Gerçekleri görüp, olması gerekeni düşleyebilen insanlar ancak dünyayı daha yaşanabilir bir yer kılarlar. Gelecek sizlerin düşleri için bir tarla. Düşlerinizi şimdiden ekmeye başlayın.

I. Ulusal Çocuk Kurultayımız bu ay yapılıyor. Kurultay temsilcilerimizi belirlemek için, "Bir dünya düşlüyorum" konulu bir yarışma düzenlemiştik. 5-11 Nisan tarihleri arasında, temsilci arkadaşlarımız nasıl bir dünya düşlediğimizi belirleyip raporlaştırarak tüm dünyaya duyuracaklar.

Dileğimiz düşlerimizin gerçek olduğu bir dünyada yaşamak.

SON

HAVACILIK

UÇAKLAR YAPILDI SIRA YARIŞMALARDA

Dünyanın ilk hava yarışı, 1909 yılının Ağustos ayında Fransa'da yapıldı. Yaklaşık 250 bin kişi yarışı izledi.

Aynı yılın Haziran ayında bir Fransız pilotu, Manş denizini uçakla geçti. Manş, İngiltere ile Avrupa kıtasını birbirinden ayırıyor. Uçak üç silindirli, havayla soğuyan 24 beygir gücünde bir motorla uçtu. 37,5 kilometrelik yolu 36 dakikada aldı. Bu o döneme göre öyle ulaşılmaz bir hızdı ki... Herkes artık İngiltere'den Avrupa kıtasına geçmenin o kadar da zor olmadığını düşünüyordu.

Birinci Dünya Savaşı'ndan önceki yıllarda, uçuşla ilgili pek çok buluş yapıldı. Bunlar çok önemli sayılmasalar da, uçuş tarihinin ilklerini oluşturuyorlardı. Örneğin ilk deniz uçağı, 1911 yılında bir Amerikalı tarafından yapılmıştı. Igor Skorsky adlı bir Rus, 1912'de o dönemin en büyük uçağını yaptı.Uçağın kanat açıklığı 28 metre, ağırlığı 4 tondu. Dört adet motor tarafından uçuruluyordu. Grand adlı bu uçak ilk kez 13 Mayıs 1913'te uçuruldu. Diğer yandan bir Fransız 1913 yılında küçük tek kanatlı yarış uçakları üretiyordu. Bu uçakların ilk örneği, saatte ortalama 74 kilometre hız yapabiliyordu. Aynı yıl, tekerlekli uçak üretildi. Ve bu uçak, saatte 203 kilometrelik bir hıza ulaştı.

Manş denizini ilk kez geçen uçak, uçuş hazırlığında.

19. yüzyılda yapılmış bir karikatür.

UÇAKLAR ASKERLERİN HİZMETİNDE

Uçakların hızları ve güvenilirlikleri ilkin askerlerin ve postacıların dikkatini çekti. Geçmişte de, savaş alanlarını gözlemek için yere bağlı balonlar kullanılıyordu. Balonlar savaşlarda oldukça işe yarıyordu. Uçaklar neden işe yaramasın dı? Uçakların önemini ilkin askerler gördüler. Ve uçakları askeri amaçlarla kullanmaya başladılar.

İlk uçaklar ABD ordusunda kullanıldı. 1908 yılında Wright tipi çift kanatlı uçaklar ABD ordusuna alındı. Savaş zamanında öncelikle keşif amacıyla kullanılmaları düşünülüyordu. Bu arada bir başka düşünce de, uçakların nasıl silahlandırılabileceğiydi.

1910 yılının Ağustos ayında, New York yakınlarında uçan bir Amerikalı pilot, uçağından silahla ateş etti. Aynı yıl, Euler adlı bir Alman, uçaklarda kullanılabilecek bir makineli tüfek tertibatının patentini aldı. 1911 yılının Ocak ayında ise ABD ordusunun Wright tipli çift kanatlı uçağından ilk bomba atıldı.

UÇAKLA POSTA

Uçakların kullanımı, askeri gerekçelerle sınırlı değildi. 1911 yılında, Humber tipi çift kanatlı bir uçak, İngiltere'den Hindistan'a posta taşımak amacıyla kullanıldı. Fakat uçakların teknik gelişiminde, askerlerin ve savaşların önemli yeri oldu.

I. DÜNYA SAVAŞI

Savaş süresi içerisinde, uçak motorları 80 beygir gücünden, 300 beygir gücüne kadar çıktı. Hız, saatte 112 kilometreden 230 kilometreye yükseldi. Uçakların yükselebilme kapasitesi 4 bin metreden 7 bin 300 metreye ulaştı. Uçaklar genellikle ağaçtan oluyor ve bezle kaplanıyordu. 1915 yılında ise, Junkers tipi tamamen metal kaplama ilk uçak üretildi. Paraşütler ilk olarak 1912 yılında görüldüler. Ama 1918 yılına kadar kullanılmadılar.

SİVİL HAVACILIK

Uçakların, insan taşıma işinde kullanımı, uzun bir sürede gerçekleşti. Çünkü, uzun süre, yeterince insanı taşıyabilecek uçak yapılamadı. Yapıldığında ise, taşıma işi çok pahalıya geliyordu. Uçaklar çok zor üretiliyor, çok emek ve çok para harcanıyordu. Bu yüzden, uçakların taşıma amacıyla kullanılabilmesi için bir süre beklemek gerekti. Sizler de, sivil havacılığın gelişimini öğrenebilmek için, gelecek sayımızı beklemek zorundasınız.

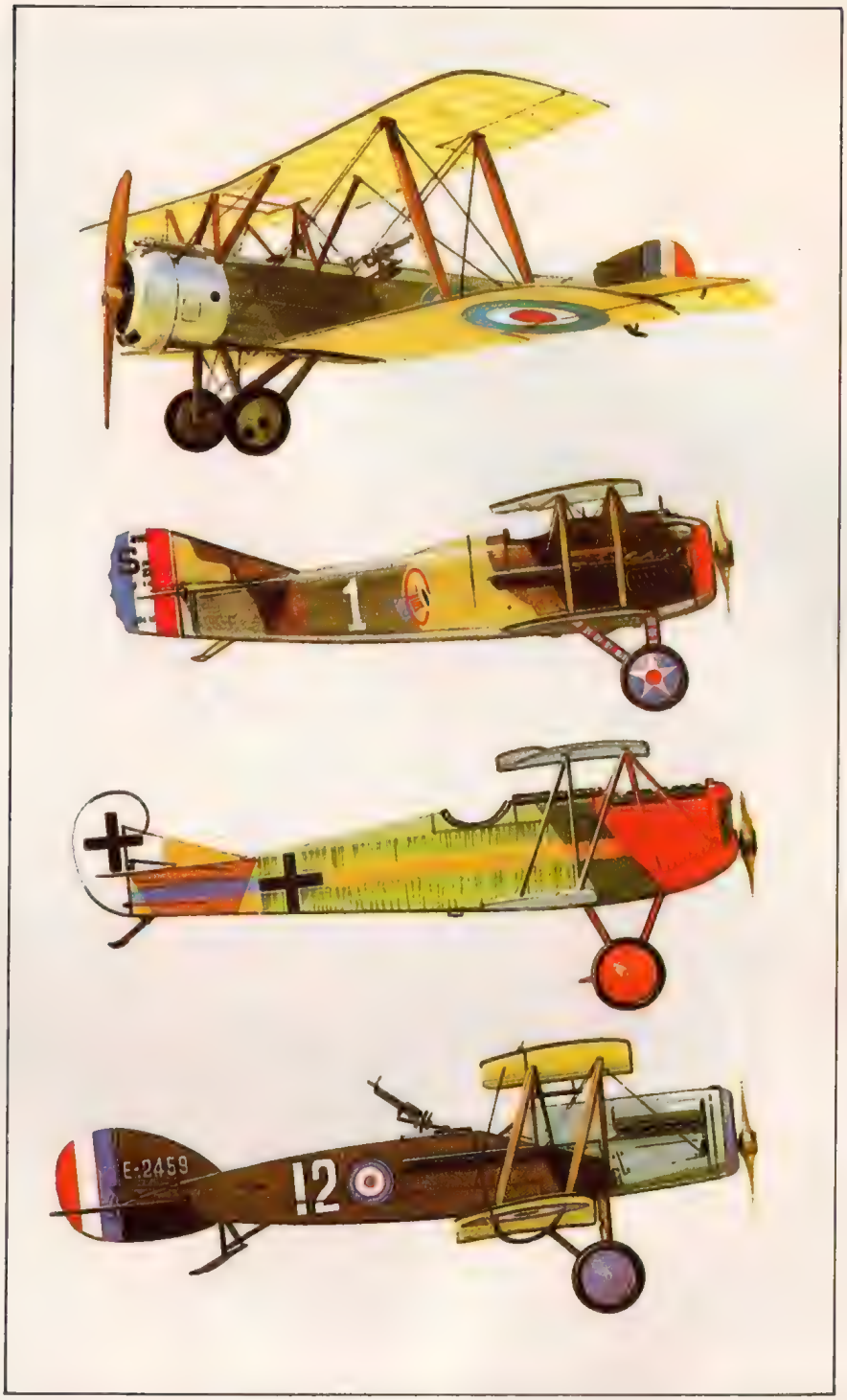

I. Dünya Savaşı'nda kullanılan uçaklar.

THY'DE KULLANILAN UÇAKLAR VE ÖZELLİKLERİ

AIRBUS 310-304

A 310-304

AZAMİ KALKIŞ AĞIRLIĞI	: 153.000 kg.
KOLTUK ADEDİ	: 202
YAKIT KAPASİTESİ	: 48.872 kg.
AZAMİ MENZİL	: 8.100 km.
AZAMİ UÇUŞ TAVANI	: 41.000 ft.
AZAMİ HIZI	: Saatte 900 km.
NORMAL SEYİR SÜRATİ	: Saatte 860 km.
YÜK TAŞIMA KAPASİTESİ	: 17.000 kg.

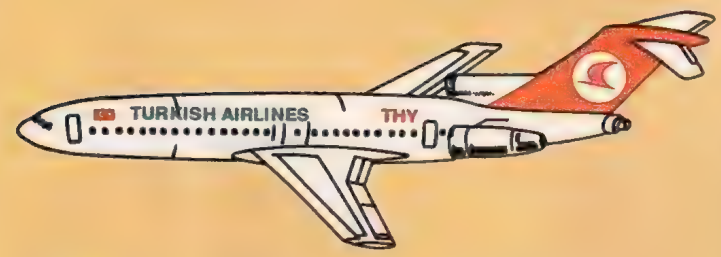

BOEING 727-2F2

B 727-2F2

AZAMİ KALKIŞ AĞIRLIĞI	: 86.409 kg.
KOLTUK ADEDİ	: 167
YAKIT KAPASİTESİ	: 24.688 kg.
AZAMİ MENZİL	: 3.518 km.
AZAMİ UÇUŞ TAVANI	: 42.000 ft.
AZAMİ HIZI	: Saatte 900 km.
NORMAL SEYİR SÜRATİ	: Saatte 862 km.
YÜK TAŞIMA KAPASİTESİ	: 4.000 kg.

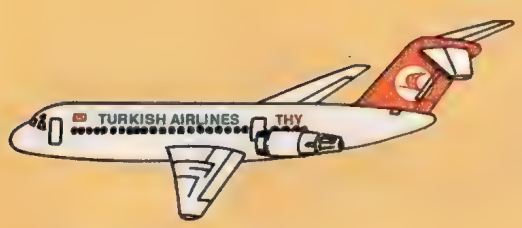

DC 9-32

DC 9-32

AZAMİ KALKIŞ AĞIRLIĞI	: 48.989 kg.
KOLTUK ADEDİ	: 107
YAKIT KAPASİTESİ	: 11.180 kg.
AZAMİ MENZİL	: 2.405 km.
AZAMİ UÇUŞ TAVANI	: 35.000 ft.
AZAMİ HIZI	: Saatte 870 km.
NORMAL SEYİR SÜRATİ	: Saatte 706 km.
YÜK TAŞIMA KAPASİTESİ	: 1.000 kg.

TÜRK HAVAYOLLARI

KAPTAN PİLOTUNUZ KONUŞUYOR...

"Bugüne kadar tam on iki tane uçak maketi yaptım. Hepsi de birbirinden güzel. Tek sorun, bu maketler uçmuyor. Ama onların uçmaması artık önemli değil. Ben uçtum. Hem de kocaman, gerçek bir uçakla... Kuruldum koltuğa, gel keyfim gel... Kafaya koydum: Büyüyünce ya hep uçakla gezeceğim ya da pilot olacağım."

TÜRK HAVA YOLLARI

"Hayatımda yediğim en güzel pizza..."

"Geçen Cumartesiydi. Annemle canımız çok pizza çekti. Babam, 'İyi bir yer biliyorum, sizi oraya götüreyim.' dedi... Gerçekten de öyleymiş. Kapısında kocaman 'SICILY'S PIZZA' diye yazıyor. Pizzaları bir harika... Hem istediğiniz büyüklükte yapıyorlar, hem de içine siz ne isterseniz onu koyuyorlar. Ben karışık istedim. Hayatımda yediğim en güzel pizzaydı. Bizimkiler de çok beğendiler... Hem Sicily's'de başka şeyler de var: İtalyan makarnaları, bizim mantıya benzeyen hamur işleri, bir dolu çeşit çeşit salata... Hele tatlılarla dondurmaları göreceksiniz... Hımmm öyle nefis kil O rengârenk kuplara bayıldım... Biz haftaya yine gideceğiz. Daha lafını ederken bile ağzım sulanıyor..."

Çocuklar, "Sicily's Pizza Çocuk Kulübü'ne üye oldunuz mu?

Doğum günü için Sicily's Pizza'ya gelen kulüp üyelerine nefis tatlı veya dondurmalarımızdan ikram ediyoruz. Üye olmak için, bir kart doldurmanız yeter!

Sicily's Pizza
Italian Eatery

"Gerçek pizzanın yeri"

Aksoy Hastanesi karşısı, MECİDİYEKÖY Tel: 175 71 08 (2 hat) ■ Bağdat Cad. No: 376, ŞAŞKINBAKKAL Tel: 385 30 45 (4 hat)

Sihir

SIÇRAYAN LASTİK

Sol elinizin ilk iki parmağına bir ambalaj lastiği geçirin. Lastik, avucunuza dek insin.

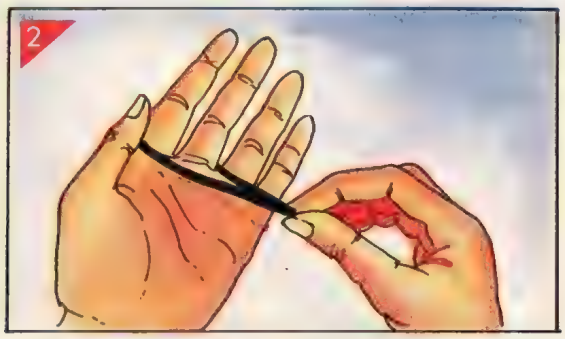

Diğer elinizle lastiği sündürün.

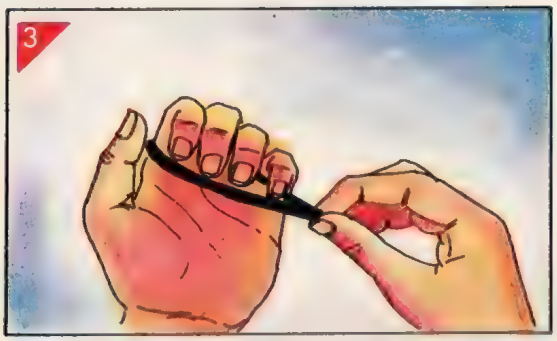

Sol elinizin dört parmağını da içe doğru bükün.

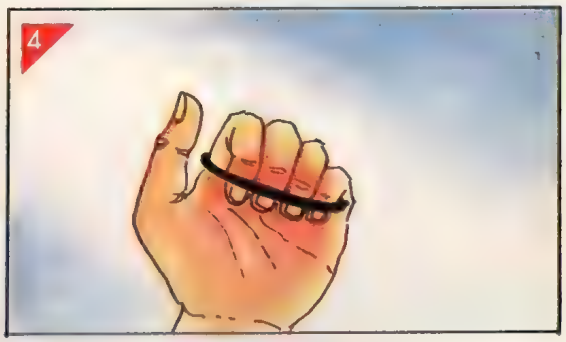

Gerdiğiniz lastiği, dört parmağınızı da kapsayacak şekilde, parmaklarınıza geçirin.

Sol elinizin dışını gören izleyiciler, lastiğin yalnızca iki parmağınızı kapsadığını sanacaklar. Gerçekte dört parmağınız da lastiğin içerisinde. Bir elinizin içini, bir dışını göstererek izleyenleri şaşırtabilirsiniz.

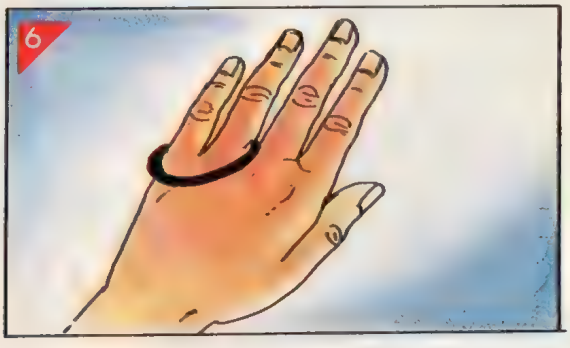

Şimdi elinizi açın. Lastik daha önce olduğu gibi ilk iki parmağınızı kapsayacak hale gelecek. Fakat bu kez sondaki iki parmağınızı. Yani, lastik elinizin ufak bir hareketiyle yer değiştirmiş olacak.

BİL BUL EĞLEN

1

• Bahar geliyor. Altta güzel bir kır resmi var. Resmin büyük kısmında bir kamyonet görülüyor. Adları harflerle belirtilen karelerden ikisi de, bu resimden alınmış. Hangileri?

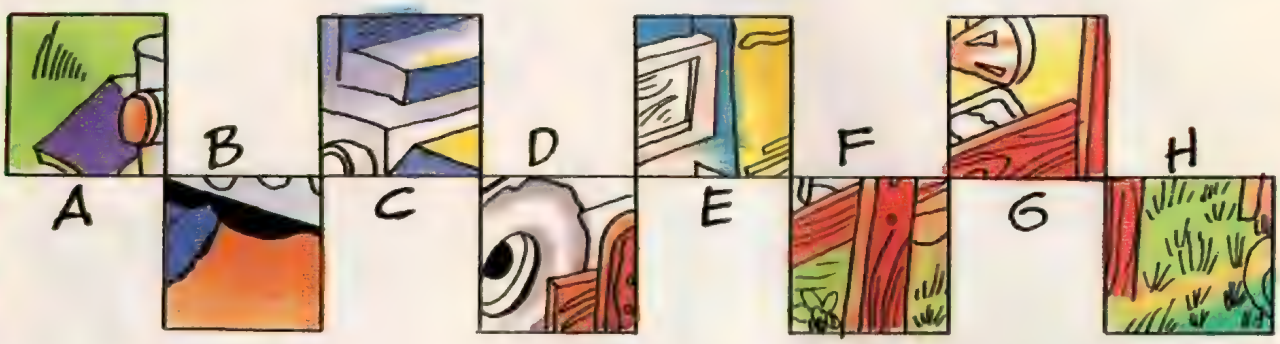

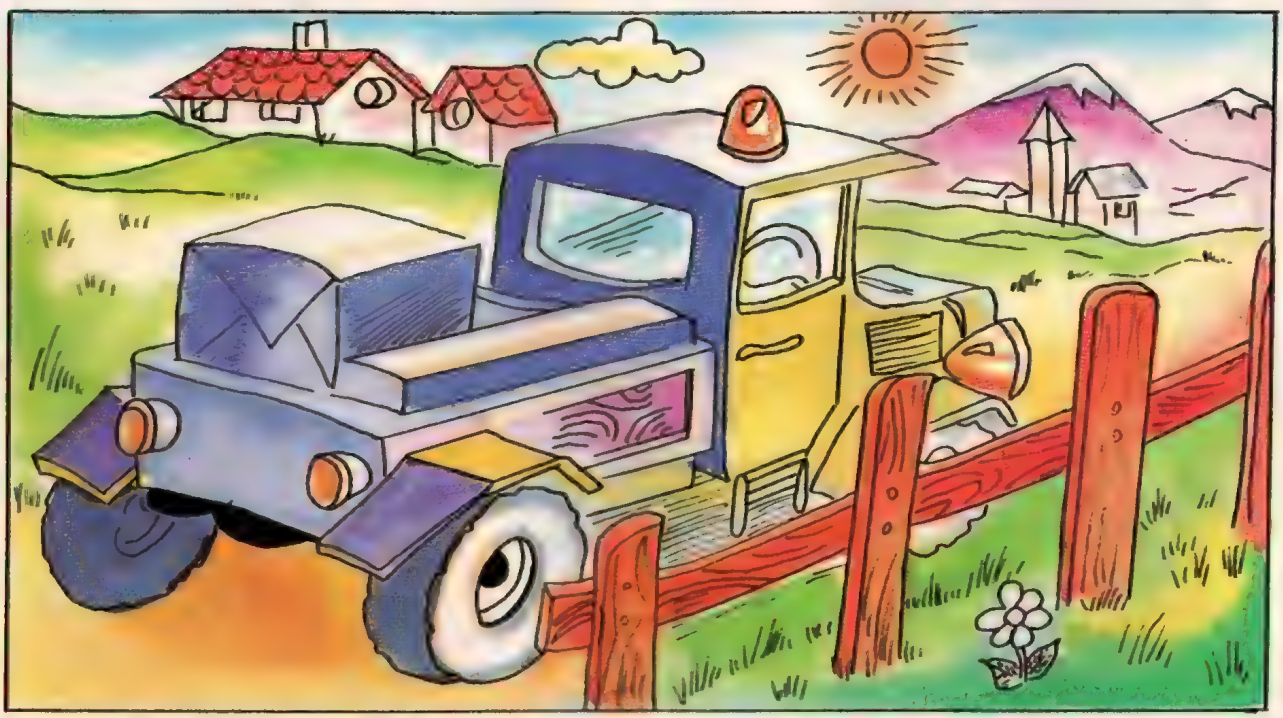

2

- Birbirinin benzeri gibi görünen iki tablo arasında, yedi adet farklılık var. Bunları bulabilir misiniz?

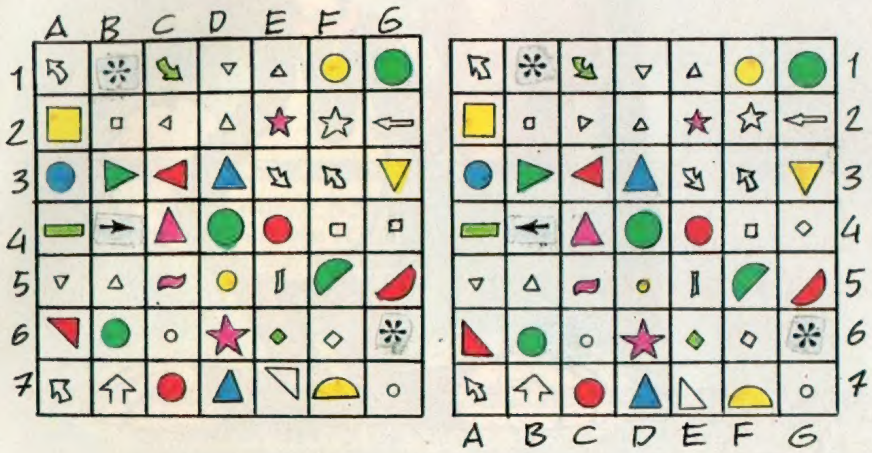

3

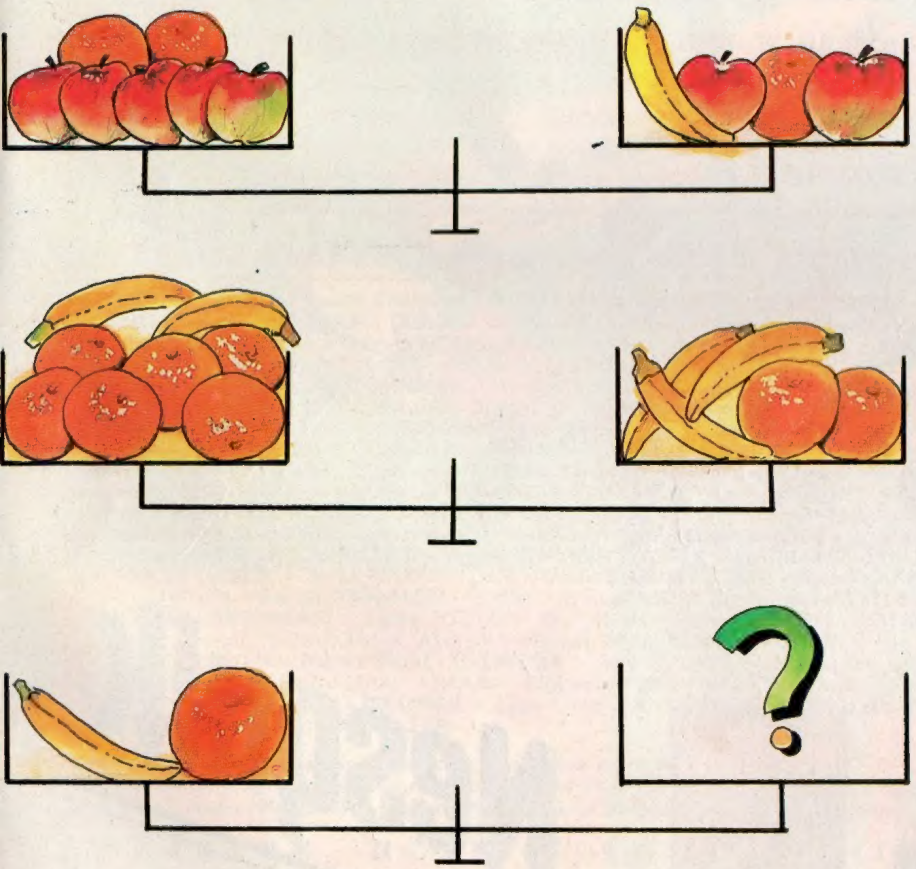

- Terazinin dengesini sağlayabilmek için, soru işaretli bölüme kaç adet elma koymak gerekir?

GEÇEN SAYININ ÖDÜLLÜ BULMACA YANITLARI

1-Prof. NİMBUS TOPA B YOLUNDAN DAHA KISA, A YOLUNDAN DAHA UZUN SÜREDE ULAŞIR

2 - a) KALDIRIM ÇİZGİSİ
b) BACA
c) KAPI
d) DOMUZUN ÜZERİNDE Kİ BENEK
e) DOMUZUN AYAĞINDA Kİ ÇİZGİ
f) Prof. NİMBUS'UN ARKASINDA Kİ NOTA
g) BASTONDA Kİ ÇİZGİ

3- A BANDI : 2-4-6
B BANDI : 3-5-1

HER KUTUDA BAŞKA ARABA

Ve, işte karşınızda Nesquik!
Bir bardak sıcak sütün içine, iki kaşık **Nesquik** katıp, karıştırın. Tadı harika olacak!

Dünya çocuklarının sevgilisi Nesquik, harika armağanlarla sizi bekliyor.

Her **Nesquik** kutusunun arkasında bir araba var. Her kutuda, başka model, başka renk. Alın, biriktirin, yarıştırın, koleksiyon yapın. Kaçırmayın, eksik bırakmayın!

Nestlé Nesquik®

"Sümerbank'ı böyle görüyorum." RESİM YARIŞMASI SONUÇLANDI:

Siz, ilkokul öğrencilerimiz arasında düzenlediğimiz resim yarışmasına 15.000 adete yakın resim gönderdiniz. Hepsi birbirinden güzel olan bu resimlerde Sümerbank'a olan duygunuzu çok güzel yansıtmışsınız. İsimlerini aşağıda yayınladığımız Seçici Kurulu'muz bunlar arasından zor bir seçim yaptı ve ödül kazanan resimleri belirledi.

SEÇİCİ KURUL ÜYELERİ

Başkan **Hülya ÖZDEN** - Sümerbank Holding A.Ş. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Müdürü
Prof. Dr. **Mürşide İÇMELİ** - Bilkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. **Nihat BOYDAŞ** - Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim - İş Bölüm Başkanı
Yard. Doç. Dr. **Vedat CAN** - Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim - İş Bölümü
Yücel GEL - Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Görevlisi
Yalvaç URAL - Uçan Balon Dergisi Yayın Yönetmeni - Ressam
Ferit AVCI - Ressam

ÖDÜL ALANLARIN LİSTESİ

1.'lik ödülü: Serra ÜRETEN - Özel Kültür İlkokulu 4 - F sınıfı İncirli - Bakırköy / İSTANBUL - *2.50 m² Kars halısı*
2.'lik ödülü: Aslı SAĞLAM - Özel Yüzyıl Işıl İlkokulu 3 - A No: 186 Şişli / İSTANBUL *-2.25 m² Milas halısı*
3.'lük ödülü: Gözde DOĞUTÜRK - Gazi İlkokulu 2 - B Alsancak / İZMİR - *1.50 m² Ezine halısı*

SÜMERBANK MAĞAZALARINDAN 200.000.- TL BEDAVA ALIŞVERİŞ KAZANAN 5 ÖĞRENCİ:

Nazlı SARICA - Ulubatlı Hasan İlkokulu 1 - E Bahçelievler / ANKARA
Nazan URAL - Gülveren İlkokulu 1 - B No: 1514 ANKARA
Yüksel ÖZCAN - Merkez Y.İ.B.O. 5 - A No: 384 MUŞ
Yasemin EKİNCİ - Salih İşgören İlkokulu 1 - A No: 649 Alsancak / İZMİR
İsmet KURTULUŞ - Özel Yükseliş İlkokulu 2- B Maltepe / ANKARA

SÜMERBANK MAĞAZALARINDAN 100.000.- TL BEDAVA ALIŞVERİŞ KAZANAN 100 ÖĞRENCİ:

Selim SÜLOŞ - İZMİR • Emrah KAYIHAN - İZMİR • **Özge KARACAYILMAZ - İZMİR** • Eda ALPAY - İZMİR • **Pınar ERSOY - İZMİR** • Senem ÜSTÜN - İZMİR • **Elif KAYAHAN - İZMİR** • Zahide KIRASLAN - İZMİR • **Seçkin DERELİ - İZMİR** • Okan TUTCU - İZMİR • **Berk ÖZAY - İZMİR** • Utku Coşkun - İZMİR • **Burcu Derya KABAN - İZMİR** • Güneş İNANÇ - SAMSUN • **Cihan ONMUŞ - İZMİR** • Berrak PALAMUTÇU - İZMİR • **Itır TAN - İSTANBUL** • Ezgi YILDIZ - UŞAK • **Tuğçe POLAT - SAMSUN** • Zeynep BATUHAN - İSTANBUL • **Tuğba DEMİRPENÇE - GAZİANTEP** • Cem ÇÖKELEK - ANKARA • **Filiz Sezen - AYDIN** • Melih KEKEÇ - KAHRAMANMARAŞ • **Ayşegül BULUT - ANKARA** • Şiir KILKIŞ - ANKARA • **Serkan PEHLİVAN - GİRESUN** • Aslı KALELİOĞLU - SAMSUN • **Aylin YALÇINKAYA - ÇANAKKALE** • Alper DENİZ - ANKARA • **Burak YOLAÇ - ANKARA** • Ümit BAŞARAN - BALIKESİR • **Aslı MINDIKOĞLU - ANKARA** • Tuğçe HELVACI - ANKARA • **Esra DEMİRCİ - ANKARA** • Nazlı AYAZ - ANKARA • **Zöhre BULUT - ANKARA** • Gözde TARCAN - ANKARA • **Sümeyra SAVAŞ - ZONGULDAK** • Nur AKBIYIK - ZONGULDAK • **Kıvanç UÇAR - DENİZLİ** • Sanem KARADAĞ - ZONGULDAK • **Eda KABAN - ANKARA** • Senem DOĞAN - ANKARA • **Hüseyin HARUN - ANKARA** • Ahmet Hamdi DEMİRÇELİK - ANKARA • **Nurhan ÇATALER - BALIKESİR** • Pınar KARABALIK - ANKARA • **Sermin DEMİRLER - SAKARYA** • Pınar BUYRUK - ANKARA • **Betül UZUNOĞLU - İZMİR** • Güneş DRAMUR - İSTANBUL • **Öykü Bezen UZUNÖZ - ANKARA** • Emrah KAYNAR - ANKARA • **Gözde HANOĞLU - İZMİR** • Aslıhan ÖRS - ANKARA • **İpek KUMCUOĞLU - İZMİR** • Özlenen HALIÇINARLI - İZMİR • **Pınar DOKUMACI - İZMİR** • Serçin MEZHEPOĞLU - İZMİR • **Tuğba ÖNSER - İZMİR** • Mesut TAKMAKOĞLU - İZMİR • **Onur EREN - İZMİR** • Ekin ÖZMAN - İZMİR • **Mert PAKER - İZMİR** • Zeynep ÜLKER - İZMİR • **Özde BİLGİLİ - İZMİR** • Lale SAMAK - İZMİR • **Suat Gül YILMAZTEKİN - ANKARA** • Esra UĞURLU - ANKARA • **Berçin YANBASTI - İZMİR** • Bingül ÜLKER - İZMİR • **Eda ÜSTÜN - İZMİR** • Burak KARAHANOĞLU - ANKARA • **Şerife Nimet GÜLER - ERZİNCAN** • Senem TURHAN - ERZİNCAN • **Burcu AFACAN - BALIKESİR** • Merve GÜNER - BALIKESİR • **Efe EKŞİOĞLU - İSTANBUL** • Ayşegül SERDAROĞLU - ANKARA • **Ecem Yıldız MANAV - UŞAK** • Yiğit DOĞAN - İZMİR • **Umut Can KORKMAZ - ANKARA** • İlker KAYA - BALIKESİR • **Metin BİLAL - BALIKESİR** • Talip GÜLMEZ - VAN • **Selim KAZMİRCİ - İZMİR** • Burcu ÖZAKAR - ANKARA • **Semih ÖZAKAR - ANKARA** • Fatih ASLAN - ANKARA • **Vildan AYIRIR - MERSİN** • Semra ÇELİK - VAN • **Iraz Dicle EKMEKÇİLER - SAMSUN** • Nuray KAÇMAZ - VAN • **Seçkin ASAN - İSTANBUL** • Caner CANTÜRK - BALIKESİR • **Didem GÜLDAL - ANKARA** • Mercan ŞENOL - İZMİR • **Ilgın DOĞAN - ANKARA** • Şehnaz ARICI - ADAPAZARI

- Ödüllerin hangi tarihte ve nerede dağıtılacağı, öğrencilere mektupla bildirilecektir.
- İlk üç dereceyi alan öğrencilerin okullarına, yoksul öğrencilerin giyimi için Sümerbank'tan 500.000.-'er TL'lik alışveriş imkânı sağlanmıştır.
- Resimler, 2-12 Nisan 1991 tarihleri arasında Ankara Devlet Resim-Heykel Müzesi Arif Hikmet Koyunoğlu Salonu'nda sergilenecektir.

SÜMERBANK, GÖSTERİLEN İLGİYE TEKRAR TEŞEKKÜR EDER.

SÜMERBANK
TÜRKİYE'NİN BİR NUMARALI AİLE MAĞAZASI

ÜLKER Lollipop'un "501 kişiye süper fotoğraf makinesi" kampanyası sonuçlandı!

Lollipop Top Şeker'den fotoğraf makinesi kazanan 501 kişi, Mili Piyango İdaresi gözetiminde, noter huzurunda yapılan çekilişle belirlendi. Fotoğraf makineleri talihlilerin adreslerine postayla gönderilmeye başlandı. Talihlileri kutlar, gösterilen ilgiye teşekkür ederiz.

LOLLİPOP TOP ŞEKER'DEN SÜPER FOTOĞRAF MAKİNESİ KAZANANLAR:

A. Buse Özdabak İstanbul
Abdullah Ünal Zonguldak
Abdulmuttalip Dik İstanbul
Adnan Sağıl İstanbul
Ahmet Acar Ankara
Ahmet Baş Kütahya
Ahmet Erol Ankara
Ahmet Kerim Matur Ankara
Ahmet Özgür Antalya
Ahmet Tanoğl İzmir
Ahmet Tuna Potur Lüleburgaz
Ahmet Uçgun Çanakkale
Ahmet Yalçın İzmir
Ahmet Yıldırım Denizli
Akın Çetin Balıkesir
Ali Aydemir Bolu
Ali Bent Muğla
Ali Gökçen Ankara
Ali Gülsulu Adapazarı
Ali İbil Kocaeli
Ali Koçyiğit İstanbul
Ali Özeren Denizli
Ali Şahinoğlu Ankara
Ali Tahsil Santaş Merzifon
Ali Turgut Bursa
Alime Akay Karabük
Alınza Baliktay Alanya
Alkan Aktaşlı Adana
Alp Arslan Ankara
Alpay Özalp İstanbul
Asiye Palabıyık Adapazarı
Aslı Albayrak Tekirdağ
Aslı Genç Çorlu
Aslıhan Sarıs Karabük
Asuman Mavıcı Niğde
Ayhan Tuncer İstanbul
Ayla Karsan Zonguldak
Aynur Öz İstanbul
Aynur Soysal Ankara
Aysel Çelebi İstanbul
Ayşe Akansel Sivrihisar
Ayşe Akın İstanbul
Ayşe Esmer Afyon
Ayşe Gençer İzmir
Ayşe Kuzgunoğlu İstanbul
Ayşe Sezer Ankara
Ayşe Şen İstanbul
Ayşe Şengül Ankara
Ayşegül Erdemci Muğla
Ayşegül Ergeç Ankara
Ayşegül Savaşan İzmir
Ayşegül Şener Ankara
Ayşegül Ulakbaş Edirne
Ayşegül Yılkıcı Ankara
Ayşen Çakıroğlu Ankara
Ayşenur Duran İzmir
Baransel Büyükkara Konya
Barış Yeşilbaş İstanbul
Başaran Tümer Erzurum
Bayram Gür İzmir
Bedriye Görel Bandırma
Behrem Yakın İstanbul
Belma Talaslıoğlu Aydın
Berat Kocaman İstanbul
Berrak Önal İzmir
Bilgehan İskenderoğlu Erzincan
Binoli Akın Bursa
Binnur Özcan Çanakkale
Birgül Hamdemirci İzmir
Birol Adoğan Aydın
Bora Baygın İstanbul
Bora Varol İstanbul
Burak C. Erol Hatay
Burcu Kalfa Bursa
Burcu Özlük İstanbul
Burcu Taşken İstanbul
Burçin Orak Niğde
C. İrfan Çalışkan Samsun
Cafer Latif İstanbul
Cahide Haseki İstanbul
Can Çınar İstanbul
Celal Aydın Bursa
Cem Gün Ankara
Cemil Arabacı İstanbul
Cemile Turan Samsun
Cengiz Kaynar Samsun
Cengiz Okçuoğlu Ankara
Cennet Karabulut Adana
Çiçek Uzunkaya İzmir
Çiğdem Alagöz İstanbul
Demet Talı Adana
Deniz Altnay İstanbul
Deniz Hatipoğlu İzmir
Deniz Özgerman Ankara
Derya Akay Karabük
Derya Burgucu İstanbul
Didem Pektaş Çanakkale
Dilara Yıldırım Konya
Dilber Kaya İstanbul
Dilek Aktaş Ankara
Dilek Girginel Bursa
Dilek Güldal Van
Dinçer Kazan Ankara
Duygu Büyüközer İzmit
Duygu Ocak İstanbul
Duygu Uysun Uşak
Ebru Kaysuk İzmir
Ebru Kireçtepe Konya
Ece Özkan Bursa
Eda Evci Ankara
Ekrem Yılmaz İstanbul
Elif Çalışkan Bursa
Elif Erdiş Sivas
Elmas Seyhan Kırşehir
Emel Çatı Salıpazarı
Emel Özkan Çanakkale
Emine Çetin İzmir
Emine Gülen Bursa
Emine Kalkan Ankara
Emine Mert Kocaeli
Emine Tuna Çorum
Emire Ayranca Ankara
Emrah Tütüncü Bursa
Emre Kırlı İzmir
Emriye Huduti Aydın
Ercan Kara İstanbul
Ercan Zorman İstanbul
Erdal Bayraktar İstanbul
Erdal Hatipoğlu İstanbul
Erdal Kaya Bursa
Erdem Demircioğlu Bursa
Erdem Yazıcıoğlu Ağrı
Erdeniz Cengiz Ankara
Erdoğan Patıray Edirne
Ergin Kutun Gebze
Erk Bilek Aydın
Erkan Akdi Ankara
Erkan Çelik Ankara
Erkan Elmas Kars
Ersin İpek Niğde
Esra Arslan Ankara
Esra Tuncer Bursa
Evrim Kırlı İzmir
Evrim Sungur Zonguldak
Eylem Altun Bursa
Eyüp Güden Bursa
Fahri Demirtaş Zonguldak
Fahriye Karakan Sinop
Faik Çomak İstanbul
Fatih Arslan İstanbul
Fatih Bilgi İstanbul
Fatih Cengiz İstanbul
Fatih Çelik Ankara
Fatih Soral Soma
Fatih Yıldız İzmir
Fatma Beziroğlu Zonguldak
Fatma Bozkafa Denizli
Fatma Can Bursa
Fatma Ergün İstanbul
Fatma Gültekin İzmir
Fatma Karataş Ankara
Fatma Pirinç Eskişehir
Fatma Şahin İstanbul
Ferah Bayar Konya
Ferhat Mataracı İstanbul
Fetih Özel Bursa
Fevziye Avcı Bursa
Feyza Batı İzmir
Fidan Karakaş
Elmas Bahçeler Yüksel Sok. 4
Filiz Şentürk Sinop
Fuat Taymans Ankara
Funda ve Bilge Topuz Denizli
Gamze Ergin İzmir
Gamze Köseoğlu İstanbul
Gamze Tırpan İstanbul
Gaye Lör Çağlayan
Gökçen Karakaya Kocaeli
Gökhan Aydoğan İzmir
Gökhan Hayta Ankara
Gökhan İyigün Eskişehir
Gökhan Kaya Balıkesir
Gökhan Kuyucu Manisa
Gökmen Çanakçı Ankara
Gökmen Karahüseyinoğlu
Nuran Karahüseyinoğlu Aydın
Göksel Sezgin Ankara
Gönül Satan İstanbul
Görkem Mert Ankara
Gülay Göl İstanbul
Gülay Günaçık İstanbul
Gülay Kılıç Ankara
Gülcan Çakıroğlu İstanbul
Gülcan Kale Ankara
Gülnur Özturpçu Kocaeli
Gülsüm Bademli Nevşehir
Gülşah Genç İstanbul
Günay Uygun Çanakkale
Güneş Kalın Adana
Günnur Özkök Kırıkkareli
Gürcan Yardımcıoğlu Bursa
Gürhan Özbaba Ankara
H. Erol Soğun Ankara
H. Tuğba Öztürk İstanbul
Hacı Güzel Konya
Hakan Daylan İstanbul
Hakan Öğüten Tekkek Çay Mah.
Halil Şenol İskenderun
Halil Tan İzmir
Halil Yalçın Pendik
Halim Tuncer Ankara
Halit Dölek Konya
Hami Şeneldir Nevşehir
Hamiyet Çakmak Bolu
Hanif Tezcan İstanbul
Hanife Aşık İstanbul
Hanife Özdemir Bursa
Harun Kömür Ankara
Harun Yılmaz Bursa
Hasan As Kastamonu
Hasan Baykal Eskişehir
Hasan Çetince Ankara
Hasan Olcay Konya
Hasan Yavaş İstanbul
Haşim Tur İstanbul
Hatice Dönmez İstanbul
Hatice İşel İzmir
Hatice Karaca Konya
Hatice Karaküçük Tarsus
Hatice Toktar İstanbul
Hatice Toktaş İstanbul
Hatip Kaplan Ankara
Havva Kuz Zonguldak
Havva Yolcu Zonguldak
Haydar Kaplan Kırıkkale
Hayri Savaş İzmit
Hayriye Güner Edirne
Hikmet Yalçın Balıkesir
Hülya Adalı Bursa
Hülya Karamustafaoğlu Kastamonu
Hülya Kılıç Edirne
Hülya Kurtuluş Kırşehir
Hülya Ustaoğlu İstanbul
Hüseyin Altınyurtlu İzmir
Hüseyin Gezer Adana
Hüseyin Terzi Ankara
Hüseyin Ünver Kırıkkale
İbrahim Sümer Mardin
İbrahim Şiringöz Ankara
İbrahim Yıldıran Burdur
İfakat Mataracı İstanbul
İffet Dalyan Ankara
İjal İlkiz İstanbul
İlhan Aygül Ankara
İlkay Altan Tekirdağ
İlkay Gültekin İstanbul
İlker Gündüz İzmir
İnan Akbulut İzmir
İsa Baş İstanbul
İsa Elmalı Afyon
İsmail Çalışkan İzmir
İsmail Duran Sakarya
İsmail Hacıoğlu İzmir
İsmail Kutur Gemlik
İsmail Yıldırım Ankara
İsmail Yılmaz Ankara
İsmet Alkan Balıkesir
Jülide Arslantaş Muğla
Kadir Akbaşlı Silivri
Kadir Aksakal
K. Ören Kalaba Ankara
Kadir Mustafa Yalaçan Amasya
Kadriye Güngör İstanbul
Kadriye Topuz Ankara
Kemal Ata T.Çiftlik İzmir
Kemal Çelikci İstanbul
Kenan Köse İstanbul
Kerem Duraksoy İstanbul
Kıvanç Tatlı Diyarbakır
Köksal Katar Ankara
Kurtuluş Elmas Aydın
Levent Dinçol İstanbul
Leyla Tuğsal İstanbul
Makbule Yüksel İzmir
Mehlika Çelikel Sivas
Mehmet Altuntaş Manisa
Mehmet Aydın Gebze
Mehmet Başak İzmir
Mehmet Cesur İstanbul
Mehmet Conpolat Ankara
Mehmet Çiftçi Yozgat
Mehmet Ertaş Siirt
Mehmet Tuğhan Özdabak İstanbul
Mehmet Uçar Ankara
Mehmet Yücel Ankara
Mehtap Karadeniz Bursa
Melahat Kutun Gebze
Melek Girginel Bursa
Melek Kılıç Ankara
Melek Tuğrul Ankara
Melih Çolak İzmir
Menekşe E. İncal İstanbul
Menşure Türkmen Ankara
Meral Sarı İstanbul
Mert Ürer Bursa
Merve Gül Elazığ
Meryem Top İstanbul
Meryem Tuncay Konya
Mesut Akçamlı Adapazarı
Metin Aker Gebze
Mıtış Yılmaz İstanbul
Miraç Koyuncu İzmir
Mithat Çelik Kartal
Muhammet Karakaya Karabük
Muharrem Öztürk Akdere Ankara
Murat Bıçak Kartal
Murat Çetin İstanbul
Murat Demirhan İstanbul
Murat Kezkiç İzmir
Mustafa Akbuğa Denizli
Mustafa Demirtaş Erzurum
Mustafa Hanedar İstanbul
Mustafa Maraşlı Ankara
Muzaffer Aktaş İstanbul
Muzaffer Muti Denizli
Mühübe Emikönel Ankara
Münevver Topçu Ankara
Nagihan Çömert Adapazarı
Nagihan Özcan Malkara
Naile Bostancı İstanbul
Naime Ünsal Tokat
Nazlı Albayrak İstanbul
Nazmiye Kaan İstanbul
Nazmiye Karaca Ankara
Nebahat Kırnaoğlu Kastamonu
Necati Çolak Tokat
Necati Türkel Elazığ
Necati Yıldız İstanbul
Necla Eray İstanbul
Nesli Uysal Çanakkale
Neslihan Bozboğa İstanbul
Neslihan Bozboğa İstanbul
Nesrin Bulduk İzmir
Nesrin Haydar Bursa
Nevin Aşıcı İstanbul
Nevin Çakır Trabzon
Nevlüde Telefoncu Sinop
Nihal Kökçü Edirne
Nihat Doğan Mardin
Nilgün Özkaynak İstanbul
Nilgün Uzun Karagümrük
Nural Bilgiloğlu Tokat
Nuray Argun İzmir
Nurcan Kılıçlı Bilecik
Nurettin Süzen İstanbul
Nurgül Balkan Oğuzeli
Nurgül Öğdü Ankara
Olcay Boz Zonguldak
Onur Öztürk Ankara
Orhan Avşar Ankara
Orhan Kurt Ankara
Osman Bulut Ocak Muğla
Osman Kaya Ankara
Osman Kayaakına İstanbul
Osman Polat Ankara
Ö. Faruk Demirok Bursa
Ömer Dağlar Sivas
Ömer Sibel Ankara
Önder Kara İstanbul
Özge Demirci İstanbul
Özge Şenöz İstanbul
Özgür Akın Ankara
Özgür Yanık İstanbul
Özhan Atasever İstanbul
Özlem Birinci Zonguldak
Özlem Çörekçi Ankara
Özlem Özer İstanbul
Özlem Saatçıoğlu İstanbul
Özlem Yorulmaz Zonguldak
Öznur Merih Isparta
Perihan Gürol Kastamonu
Perihan Kaydan Hatay
Pınar Alpar Ankara
Pınar Demirel Zonguldak
Pınar Nayan Ankara
Rabiya Kızıldağ Adana
Rahime Beyhan Manisa
Ramazan Eroğul Manisa
Ramazan Kement İstanbul
Recep Berber Kastamonu
Refik Çamoğlu İstanbul
Reha Soydaş İstanbul
Remzi Akman İzmir
Remziye Durmaz Bursa
Resul Ataseven İzmir
Reyhane Kahraman Bursa
Rüveyda Korkmaz Giresun
Saadet Aktaş İzmir
Saadet Gezmiş İstanbul
Saadet Koşaner Bursa
Sabri Demirkıran İstanbul
Sadettin Uzel Ankara
Sadrettin Bağış İstanbul
Safiye Dizdar İstanbul
Safiye Oral Zonguldak
Safiye Ulaş Kırıkkale
Saime Akbaşİstanbul
Saime Erper Zonguldak
Salih Pelvanoğlu İstanbul
Salih Sertdemir İzmir
Saliha Karaaslan İstanbul
Sarı Erdal Tarsus
Seçil Sevim İzmir
Sedat Yertutan Ankara
Seher Karacaoğlu Tokat
Seher Kılavuz Diyarbakır
Selay Demirci Zonguldak
Selçuk Alagöz İstanbul
Selime Dülger İstanbul
Sema Gülderen Eskişehir
Sema Tercan Ankara
Serdal Aşlakçı Ankara
Serdar Demirörs Ankara
Serdar Kötük Eskişehir
Serdar Sert Karşıyaka
Serkan Gökçe Antalya
Serpil Atan Ankara
Sevcan Altın Bursa
Sevgi Canatan Ankara
Sevgül Bilgin Ankara
Sevil Yurtseven Ankara
Sevilay Bektaş Ankara
Sevilay Özkan Gebze
Sevim Işık Adıyaman
Sevim Öncel İstanbul
Sevinç Eren İstanbul
Seyfettin Koşar Kütahya
Seymen Zambakoğlu Mersin
Sezgin Güvenmedi İstanbul
Sezin Karakaya Uzunköprü
Sibel An Eskişehir
Sibel Kara Balıkesir
Sibel Öztürk Kütahya
Sinan Öncül Eskişehir
Sinem Çığır İzmir
Sinem Küçükay Ankara
Süheyla Aydoğdu Balıkesir
Süleyman Çolak Diyarbakır
Süleyman Eryiğit Konya
Sümeyra Orta İstanbul
Şaban Özcan İstanbul
Şadiye Şeyma Kayseri
Şenay Gülbahar Adana
Şenay Karaca İstanbul
Şener İçen Zonguldak
Şerafettin Güngör Kırklareli
Şeref Güner Zonguldak
Şerife Durmaz Antalya
Şeyma Erdoğan Ankara
Şule Haşlamacı İzmir
Tacettin Akgül Ankara
Tayyar Nalbantoğlu Balıkesir
Tolga Yaygir İl Erzurum
Toygar Durmuş Hozat
Tuğba Anna Konya
Tuğba Er Diyarbakır
Tuğba Gültekin İstanbul
Tuğçe Yıldırım Yozgat
Turan Günal Adana
Turgut Çam Muğla
Turgut Demirci Karadeniz Ereğlisi
Turhan Elarslan İstanbul
Tülay Üney Konya
Uğur Bulut Ankara
Uğur Öztunca İstanbul
Ulaş Tekeli İstanbul
Ümit Yanıkömeroğlu Giresun
Ümmühan Odabaşı Sapanca
Vahide Akova Çankırı
Vahit Güre Bursa
Vedat Karagülle Manisa
Y. Emre Albaş Manisa
Yahya Dikkaya Konya
Yasemin Akbay Manisa
Yasemin Çelikçi İstanbul
Yasemin Çiftçi İstanbul
Yasemin Esen Bilecik
Yasemin Konak Mersin
Yaşar Ardıç İstanbul
Yeliz Sarp Ankara
Yeşim Çavdar İstanbul
Yılmaz Akgün Ankara
Zahide Ceylan Ankara
Zarife Karayiğitler Manisa
Zehra Akar Zonguldak
Zehra Kazan Ankara
Zekeriya Kabakçı Çorum
Zeliş Erdoğan İstanbul
Zeynep Kalyoncu İstanbul
Zöhre Kuşçu Ankara
Züleyha Yavuz İzmir

Bu kampanya Milli Piyango İdaresinin. 21.1.1991 BODB - 1991/102-506 tarih ve sayılı izinleriyle düzenlenmiştir. Kazananların açık adresleri 12.3.1991 tarihli Hürriyet gazetesinde ilan edilmiştir.